

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

BİTLİS BELEDİYESİ

2023 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	9
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	9
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	9
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	13
7.	DENETİM BULGULARI.....	13
8.	EKLER.....	65

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu Tablosu	2
Tablo 2: 2023 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	3
Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	4
Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu.....	4
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri.....	5
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri.....	6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler	7
Tablo 8: Tahakkuk Tahsilat Oranı Düşük Olan Gelir Kalemleri	26
Tablo 9: İş Sağ. ve Güvenliğine İlişkin Görevlendirmeleri Yapılmayan Yapım İşi İhaleleri..	62

KISALTMALAR

BEM – BİR – SEN	Belediye ve Özel İdare Çalışanları Birliği Sendikası
CBS	Coğrafi ve Kent Bilgi Sistemi
ÇTV	Çevre ve Temizlik Vergisi
DSİ	Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü
EKAP	Elektronik Kamu Alımları Platformu
KBS	Kent Bilgi Sistemi
KDV	Katma Değer Vergisi
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
OSB	Organize Sanayi Bölgesi
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı
ÜFE	Üretici Fiyat Endeksi
Yİ-ÜFE	Yurtiçi Üretici Fiyat Endeksi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Belediyeye Tahsis Edilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması
2. Taşınmazların Değer Tespitinin Yapılmaması
3. Hurdaya Ayrılan Maddi Duran Varlıkların Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması

B. Diğer Bulgular

1. Akaryakıt Alımlarının Doğrudan Giderleştirilmesi
2. Personelinin Adli Sicil Kayıtlarına İlişkin Kontrolün Yapılmaması
3. Rayiç Bedeli Belli Olmayan İş Kalemlerinin Yeni Birim Fiyatının Belirlenmesinde Proforma Fatura Kullanılması
4. Belediyenin Mülkiyetinde Bulunan Taşınmazlara İlişkin Kira Artış Oranının Sabit Şekilde Belirlenmesi
5. Belediyenin Tarifeler ve Abone Hizmetleri Yönetmeliğinin Bulunmaması
6. Belediye Zabıta Personelinin Başka Birimlerde Görevlendirilmesi
7. Kent Temizliği İşinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımı Olarak Yapılması
8. Anahtar Teslim Yapım İşlerinde İş Artış ve Eksilişlerin Porsantajına Göre Yapılması
9. Atıksu Arıtma Tesisinin Bulunmaması
10. Bazı Gelir Kalemlerinde Tahsilat Tahakkuk Oranlarının Düşük Olması
11. Belediye Birimlerinde ve Ücretsiz Su Kullanılan Yerlerde Sayaç Bulunmaması
12. Belediye Şirketi Üzerinden İstihdam Edilen İşçilerin Zabıta Olarak Görevlendirilmesi
13. Belediye Tarafından Devlet Su İşleri Bölge Müdürlüğüne Sondaj İzni Verilen Kuyulardan Ne Kadar Su Çekildiği veya Hangi Amaç İçin Kullanıldığına Dair Çalışma ve Denetimin Yapılmaması

14. Belediye Tarafından Evsel Atıkların Toplama Maliyetine Katlanılmasına Rağmen Ambalaj Atık Ayrıştırılması ve Çöp Enerji Üretiminin Mahalli İdare Birliğine Bedelsiz İmtiyaz Verilmesi

15. Belediyeye Ait Araçların Düzenli Takip Edilebilmesi İçin Araç Takip Sisteminin Kurulmaması ve Kiralanan Araçlarda İse Araç Takip Kitleri İçin İhale Dokümanlarında Cezai Şart Öngörülmemesi

16. Bütçe Emanetlerine Alınan Tutarların Muhasebe Kaydına Alınma Sırasına Göre Ödenmemesi

17. Coğrafi ve Kent Bilgi Sisteminin Kurulmaması

18. Engelli Memur İstihdamının Yetersiz Olması ve Sosyal Hizmetler Kapsamındaki Çocukların İstihdam Edilmemesi

19. İdare Tarafından Kiraya Verilen Bazı İşyerlerinin İş Yeri Açma ve Çalışma Ruhsatının Bulunmaması

20. İdarenin Mülkiyetinde Bulunan Güneş Enerji Santralinin Belediyenin Hiçbir Müdürlüğü ile İlişkilendirilmemesi Nedeniyle Bakım ve Onarımının Aksaması

21. İhtiyacın Sadece Gerçek veya Tüzel Tek Kişi Tarafından Karşılanabileceğinin Mevzuata Uygun Olarak Açıklanmaması

22. İmar Harçlarından ve Yatırım Bütçesinden Ayrılması Gereken Yüzde Beşlik Kısımın Kentsel Dönüşüm Hesabına Aktarılmaması

23. İşçilere Yıllık Fazla Çalışma Sınırı Olan 270 Saatin Üzerinde Fazla Çalışma Yaptırılması

24. İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması

25. Kira Gelirlerinin Takibinin Yapılmaması

26. Kredi Kartları ile Yapılan Tahsilatların Mevzuatta Belirtilen Süre İçinde Kurumun Banka Hesabına Aktarılmaması

27. Kurum Lehine Hükmedilen Vekâlet Ücretlerinin Tahsilinin Kayıt ve Dağıtımında Mevzuata Uyulmaması

28. Meslek Odası Birliğine Taşınmaz Tahsis Edilmesi
29. Organize Sanayi Bölgesi'ndeki Fabrikalardan Çevre ve Temizlik Vergisi Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması
30. Parasal Limitler Dahilinde Yapılan Mal Alımlarındaki Sınırın Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması
31. Parasal Limitlerin Altında Kalmak Amacıyla Mal ve Hizmet Alımlarının Kısımlara Bölünerek Doğrudan Temin Yöntemi ile Gerçekleştirilmesi
32. Sayıştay Denetim Raporlarının Belediye Meclisine Sunulmaması
33. Servis Araçları Çalışma Hakkının İhalesiz Verilmesi
34. Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesine Konusu Dışında Hükümler Konulması
35. Tahakkuk Eden Fakat Tahsil Edilmeyen Bazı Alacaklar İçin İcra Takibi Başlatılmaması
36. Yapı Kayıt Belgesi Maliklerinden Bu Belgelerin Temin Edilmemesi ve Geçerliliğine İlişkin Denetimlerin Yapılmaması
37. Yapım İşi İhalelerinde İş Sağlığı ve Güvenliğine Dair Görevlendirmelerin Yapılmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Bitlis Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanun'da kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. 5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracığı, bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, temiz su atık su tesisleri kurup işletmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'da Belediye organları; Belediye Meclisi, Belediye Encümeni ve Belediye Başkanı olarak öngörülmüştür. Karar organı olan Belediye Meclisi, biri Belediye Başkanı olmak üzere 25 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Bitlis Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 3 birim belirlenmiştir. Bunlar Özel Kalem Müdürlüğü, Yazı İşleri ve Kararlar Müdürlüğü, Zabıta Müdürlüğü'dür. Başkana bağlı memurlar arasından atanan 1 başkan yardımcısı, meclis üyeleri arasından atanan 1 başkan yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin 15 hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu Tablosu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	274	66
Sözleşmeli Personel		9
Kadrolu İşçi	98	28
Geçici İşçi		
Toplam	372	103
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel		233

Belediyenin doğrudan ve/veya dolaylı hissedarı olduğu toplam 1 şirket bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri 27.05.2016 tarih ve 29724 sayılı Mükerrer Resmî Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Bitlis Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Bitlis Belediyesinin 2023 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2023 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod 1	Giderin Türü	Geçen Yıldan Devre den Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Eklene n / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri		37.045.500,00	30.912.322,64 / 9.767.294,64	58.190.528,00	47.396.979,80	10.793.548,20	0,00
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri		4.987.000,00	3.726.900,00 / 89.500,00	8.624.400,00	6.331.618,92	2.292.781,08	0,00
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri		145.433.180,00	115.571.240,01/ 21.769.525,27	239.234.894,74	201.417.221,47	37.817.673,27	0,00
04	Faiz Giderleri		21.000.000,00	8.730.000,00 / 1.540.000,00	28.190.000,00	18.870.823,43	9.319.176,57	0,00
05	Cari Transferler		6.465.000,00	2.720.000,00 / 340.000,00	8.845.000,00	6.272.527,64	2.572.472,36	0,00
06	Sermaye Giderleri		142.065.000,00	364.122.874,33 / 149.657.611,75	356.530.262,58	344.797.420,37	11.732.842,21	0,00
07	Sermaye Transferleri		800.000,00	0,00	800.000,00	766.549,48	33.450,52	0,00
08	Borç Verme		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09	Yedek Ödenek		24.204.320,00	/ 17.023.400,00	7.180.920,00	0,00	7.180.920,00	0,00

Toplam	382.000.000,00	525.783.336,98 / 200.187.331,66	707.596.005,32	625.853.141,11	81.742.864,21
--------	----------------	------------------------------------	----------------	----------------	---------------

Bitlis Belediyesinin 2023 mali yılı bütçesi ile 382.000.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup yıl içinde eklenen ödenekle birlikte 2023 yılı ödenek toplamı 318.000.000,00 TL olmuştur. Yıl içinde 625.853.141,11 TL bütçe gideri yapılmış, 81.742.864,21 TL ödenek iptal edilmiştir.

Bitlis Belediyesinin 2023 yılı Bütçesi “(A) Ödenek Cetvelinde” 700.000.000,00 TL ödenek, “(B) Gelirlerin Ekonomik Sınıflandırılması” cetvelinde ise 423.787.419,58 TL gelir tahmini öngörülmüş olup gider bütçesindeki ödenek toplamı ile gelir bütçesinde tahmin edilen gelir toplamı arasındaki fark, Finansmanın Ekonomik Sınıflandırılması Cetvelindeki borçlanma, borç ödemeleri ve likidite amaçlı banka hesabında tutulan nakit karşılığı ile gösterilen 276.212.580,42 TL ile giderilmiş olup bütçe denklığı sağlanmıştır.

Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	10.390.000,00	19.969.220,74	500,71	19.968.720,03	192,19
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	16.688.000,00	42.975.956,13	9.316,67	42.966.819,46	257,47
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	73.269.419,58	19.278.049,02	0,00	19.278.049,02	26,31
05- Diğer Gelirler	201.440.000,00	227.604.942,64	0,00	227.604.942,64	112,98
06- Sermaye Gelirleri	122.000.000,00	190.841.656,00	0,00	190.841.656,00	156,42
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09- Red ve İadeler	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	423.787.419,58	500.669.824,53	9.637,38	500.660.187,15	118,13

Buna göre 2023 yılında net bütçe geliri %118,13 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri (%192,19) ve teşebbüs ve mülkiyet gelirleri (%257,47) beklenenin üstünde, sermaye gelirleri ise (%156,42) beklenenin üstünde gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	57.859.328,00	47.396.979,80	81,91

02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	7.931.200,00	6.331.618,92	79,83
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	213.515.152,00	201.417.221,47	94,33
04- Faiz Gideri	28.900.000,00	18.870.823,43	65,29
05- Cari Transferler	8.425.000,00	6.272.527,64	74,45
06- Sermaye Giderleri	358.365.000,00	344.797.420,37	96,21
07- Sermaye Transferleri	800.000,00	766.549,48	95,81
08- Borç Verme	0,00	0,00	0,00
09- Yedek Ödenekler	24.204.320,00	0,00	0,00
Toplam	700.000.000,00	625.853.141,11	89,40

Buna göre 2023 yılında bütçe giderleri %89,40 seviyesinde gerçekleşmiştir. Bütçe giderlerinde başlangıç bütçesinde öngörülen tutar %61,04 oranında aşılmıştır. Personel giderleri, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri, mal ve hizmet alım gider kalemleri beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2022 yılının 2021 yılına, 2023 yılının 2022 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2021 Yılı (TL)	2022 Yılı (TL)	2023 Yılı (TL)	2022-2021 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2023-2022 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
	(A)	(B)	(C)		
Vergi Gelirleri	13.392.709,95	13.369.739,95	19.969.220,74	-0,17%	49,36%
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	11.552.560,93	35.575.149,35	42.975.956,13	207,94%	20,80%
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	6.705.305,18	32.882.197,25	19.278.049,02	390,39%	-41,37%
Diğer Gelirler	63.402.408,41	124.939.417,05	227.604.942,64	97,06%	82,17%
Sermaye Gelirleri	15.198.600,00	52.651.248,00	190.841.656,00	246,42%	262,46%
Toplam	110.251.584,47	259.417.751,60	500.669.824,53	135,30%	93,00%

Bütçe Gelirlerin. Red ve İadeler Toplamı (-)	104.379,07	121.694,30	9.637,38	16,59%	-92,08%
Net Toplam	110.147.205,40	259.296.057,30	500.660.187,15	135,41%	93,08%

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2023 yılında gelirler bir önceki yıla göre 241.364.129,85 TL'lik (%93,08) artış göstermiştir. Bu çerçevede; alınan bağış ve yardım ile özel gelirlerde -13.604.148,23TL (% -41,37) azalış , sermaye gelirlerinde 138.190.408,00 TL (%262,46) artış olmasına rağmen; vergi gelirlerinde 6.599.480,79 TL (%49,36), teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinde 7.400.806,78 TL (%20,80) ve diğer gelirler 102.665.525,59TL (%262,46) tutarlarındaki artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2021 Yılı (TL) (A)	2022 Yılı (TL) (B)	2023 Yılı (TL) (C)	2022-2021 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2023-2022 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	12.965.646,04	21.392.102,64	47.396.979,80	64,99%	121,56%
SGK Devlet Prim Giderleri	2.123.410,80	3.084.316,63	6.331.618,92	45,25%	105,28%
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	45.967.701,30	97.292.491,12	201.417.221,47	111,65%	107,02%
Faiz Giderleri	11.135.863,32	11.387.427,69	18.870.823,43	2,26%	65,72%
Cari Transferler	2.147.863,58	5.171.056,01	6.272.527,64	140,75%	21,30%
Sermaye Giderleri	77.423.002,93	137.066.790,57	344.797.420,37	77,04%	151,55%
Sermaye Transferleri	0,00	1.274.521,10	766.549,48	0 %	-39,86%
Toplam	151.763.487,97	276.668.705,76	625.853.141,11	82,30%	126,21%

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2023 yılında 2022 yılına göre 349.184.435,35 TL (%126,21) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2023 yılında personel giderlerinin 26.004.877,16 TL (%121,56) arttığı, sosyal güvenlik kurumlarına devlet prim giderlerinin 3.247.302,29 TL (%105,28) arttığı görülmektedir. Personel giderlerinde meydana gelen azalma, 2022 yılında emekliye ayrılan 7 işçi için ödenen 1.047.923,09 TL kıdem tazminatı tutarından kaynaklanmıştır. Mal alım ve hizmet giderlerinde 104.124.730,35 TL'lik (% 107,02), sermaye giderlerinde 207.730.629,80 TL'lik (% 151,55), faiz giderlerinde 7.483.395,74 TL'lik (%65,72) artış olmuştur.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin

faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2023 yılı Faaliyet Gideri 307.637.705,31TL, Faaliyet Geliri 359.921.102,15 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 52.283.396,84 TL olarak gerçekleşmiştir.

Bitlis Belediyesinin doğrudan hissedarı olduğu şirket aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Bitek Mimarlık Mühendislik İnşaat Bilişim Hizmetleri Mobilya Tarım Hayvancılık Tekstil Turizm Sanayi Ticaret Limited Şirketi	1.621.650,00	1.621.650,00	100

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Bitlis Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, 23.12.2014 tarih ve 29214 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin 46’ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik’teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik’te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 484 ve 485’inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
 - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
 - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
 - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
 - 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
 - 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,

- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "İç Kontrol Sistemi" başlıklı beşinci kısmında düzenlenmiştir. İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esasların "İç kontrol standartları" başlıklı 5'inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanun'a ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

Anılan hükme istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği yayımlanmış ve kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

İdarenin iç kontrol sistemine ilişkin yürüttüğü faaliyetler iç kontrol bileşenleri bazında değerlendirildiğinde ise aşağıda yer verilen sonuçlara ulaşılmıştır:

Kontrol Ortamı

Kontrol ortamı, iç kontrolün en kapsamlı ve temel unsurudur. İç kontrol sisteminin etkinliği kontrol ortamının etkinliğine bağlıdır.

Söz konusu bileşene ait Etik Değerler ve Dürüstlük, Misyon, Organizasyon Yapısı ve Görevler, Personelin Yeterliliği ve Performansı ile Yetki Devri standartlarının sağlanmasına yönelik olarak;

İdare tarafından kamu iç kontrol standartlarına uyum eylem planı hazırlama çalışmaları devam etmektedir.

Kurumda Etik davranış ilkeleri ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yapılmaktadır.

İş akış süreçleri yazılı olarak belirlenmiş ve personele duyurulmuştur.

Yetki devirleri ve sınırları yazılı olarak belirlenmemiştir.

Risk Değerlendirme

Risk değerlendirmesi kurumun amaç ve hedeflerine ulaşmasını engelleyebilecek iç ve dış nedenlerden kaynaklanan faktörlerin analiz edilerek risklerin belirlenmesi ve bu risklerin etki ve olasılık açısından öneminin değerlendirilmesi faaliyetidir.

Risk Değerlendirmesi bileşeni kapsamında Planlama ve Programlama, Risklerin Belirlenmesi ve Değerlendirilmesi standartlarının sağlanmasına yönelik olarak;

Stratejik plan; stratejik plan hazırlık süreci, amaç ve hedefler, misyon, vizyon, performans göstergeleri, durum analizi, kuruluş içi analiz ve diğer analizleri de içerecek şekilde mevzuata uygun olarak kurum tarafından hazırlanıp web sitesinde yayımlanmıştır.

Performans programı; hazırlanmış ancak kurum web sitesinde yayınlanmamıştır.

İdare tarafından kurumsal ve iç kontrol risklerine yönelik herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Kontrol Faaliyetleri

Kontrol faaliyetleri, kurumsal hedeflerin gerçekleştirilmesinde karşılaşılan risklerin yönetilmesi ve kabul edilebilir düzeye indirilmesi amacıyla kurum yönetimi tarafından tesis edilen politika, prosedür, teknik ve mekanizmalardır.

Kontrol Faaliyetleri bileşeni kapsamında, Kontrol Stratejileri ve Yöntemleri, Prosedürlerin Belirlenmesi ve Belgelendirilmesi, Görevler Ayrılığı, Hiyerarşik Kontroller, Faaliyetlerin Sürekliliği ve Bilgi Sistemleri Kontrolleri standartlarının sağlanmasına yönelik olarak;

İdarede ön mali kontrol sistemi Mali Hizmetler Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmektedir.

İdarede tarafından iç kontrol izleme ve yönlendirme kurulu oluşturulma çalışmaları devam etmektedir.

Belediye iş ve işlemlerinin gerçekleştirilmesinde EŞKOM Yönetim Bilgi Sistemi modülleri kullanılmaktadır.

Kurumda organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. Birimlere ait görev yetki ve çalışma yönetmelikleri düzenlenmiştir.

Bilgi ve İletişim

Kurum yönetiminin zamanında ve doğru karar alması, uygun, doğru, zamanlı, geçerli ve ulaşılabilir bilginin varlığına bağlıdır.

Bilgi ve iletişim bileşeni kapsamında, Bilgi ve İletişim, Raporlama, Kayıt ve Dosyalama Sistemi ile Hata, Usulsüzlük ve Yolsuzlukların Bildirilmesi standartlarının sağlanmasına yönelik olarak;

İdare 2020-2024 Stratejik Planını hazırlayıp web sayfasında yayınlamıştır. 2023 yılı Performans programını, 2022 yılı Faaliyet Raporu ise web sayfasında yayınlanmamıştır. Kamu

İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planını hazırlanmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Kurumda veri kayıt sistemi mevcuttur. Gelen-giden evraklar ve kurum içi üretilen tüm dosyalar veri kayıt sisteminde tutulmaktadır. Bu veriler gerektiği zamanda e-imza aşamasından geçilerek ilgili kurum ve kuruluşlara iletilmektedir.

İzleme

İzleme, iç kontrol sisteminin kalitesini artırmak ve sürdürmek üzere yürütülen gözetim ve değerlendirme faaliyetleridir.

İzleme Bileşeni kapsamında İç Kontrolün Değerlendirilmesi ve İç Denetim standartlarının sağlanmasına yönelik olarak;

İdare bünyesinde iç denetim birimi kurulmamış ve iç denetçi ataması yapılmamıştır.

Yapılan açıklamalar çerçevesinde; iç kontrol sisteminin kurulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi yönünde mevzuatın gerektirdiği hususların büyük ölçüde yerine getirilmediği ancak çalışmaların devam ettiği görülmüştür.

İç Kontrol Uyum Eylem Planının hazırlama çalışmalarının devam ettiği ayrıca bu süreci tüm yönleriyle denetlemekle mükellef iç denetim biriminin kurulmadığı ve iç denetçi kadrolarına atama yapılmadığı görülmüştür.

İdarenin kurmuş olduğu iç kontrol sisteminin denetimi açısından eksiklikler bulunduğu ve bu eksiklerin giderilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Bitlis Belediyesinin 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Belediyeye Tahsis Edilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması

Belediyeye tahsis edilmiş arazi, arsa ve binalardan oluşan taşınmazların tahsis işlemlerine ilişkin muhasebe kayıtlarının yapılmadığı ve ilgili yardımcı hesaplarda takip edilmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubuna ilişkin işlemlerin düzenlendiği 187'nci maddesinde; kamu idarelerinin mülkiyetindeki taşınmazlardan diğer kamu idarelerine tahsis edilenler ile tahsisli kullanılan taşınmazların yardımcı hesaplar itibariyle izleneceği ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 250 Arazi ve Arsalar Hesabına ilişkin 189'uncu maddesinde; tahsise konu edilen arazi ve arsaların tahsis eden kurum tarafından arazi ve arsaların kayıtlı değeri üzerinden 250 Arazi ve Arsalar Hesabına alacak, 500 Net Değer Hesabına borç kaydedilmesi gerektiği, 252 Binalar Hesabına ilişkin 193'üncü maddesinde; tahsise konu edilen binaların tahsis eden kurum tarafından binaların kayıtlı değeri üzerinden 252 Binalar Hesabına alacak, 500 Net Değer Hesabına borç kaydedileceği; ayrıca binalara ilişkin ayrılmış amortisman tutarının 500 Net Değer Hesabına alacak, 257 Birikmiş Amortisman Hesabına borç kaydedilmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planında ise Belediyeye tahsis edilen taşınmazlar için Yönetmelik gereği yapılacak kayıtlarda kullanılacak hesaplar ilgisine göre; 250.02, 251.02 ve 252.02 Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği Taşınmazlar Hesapları ile 500.11 Tahsis Edilen Taşınmazlar Hesabı ve 500.13 Tahsis Edilen Taşınmazlar İçin Ayrılmış Amortisman Tutarları Hesabı olarak belirlenmiştir.

Belediyeye tahsis edilen taşınmazlara ilişkin tahsis işlemlerinin muhasebeleştirilmemesi nedeniyle mali tablolarda yer alan; 250 Arazi ve Arsalar, 252 Binalar ve 500 Net Değer Hesaplarında hataya sebep olunmuştur.

Mali tabloların taşınmazların mülkiyet ve kullanım durumları hakkında doğru ve güvenilir bilgi sunması açısından, tahsis işlemlerinin Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile Mahalli İdareler Hesap Planına uygun olarak muhasebeleştirilmesi ve taşınmazların yardımcı hesap kodları itibariyle izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Taşınmazların Değer Tespitinin Yapılmaması

Belediye adına tapuda kayıtlı olan taşınmazların değer tespitinin yapılmayarak muhasebe kayıtlarındaki değerlerinin güncellenmediği tespit edilmiştir.

02.10.2006 tarih ve 26307 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik’in “Kayıt ve kontrol işlemleri” başlıklı 5’inci maddesinin ikinci fıkrasına göre anılan Yönetmelik’in ekinde yer alan “Tapuda Kayıtlı Taşınmazlar Başlıklı” bölümünde yer alan taşınmazlardan tapuda kayıtlı olanların maliyet bedeli ile maliyet bedeli belirlenmeyenlerin ise rayiç değeri üzerinden kayıtlara alınacağı belirtilmiştir. Tapuda kayıtlı taşınmazın hem maliyet bedeli hem de rayiç değeri belirlenemiyorsa iz bedeli ile kayıtlara alınması gerekmektedir. Taşınmazların rayiç değeri, taşınmazın maliki kamu idaresince, başka idarelerin yönetiminde veya kullanımında ise kullanan kamu idaresince belirlenecektir.

Yapılan incelemede, Belediyenin sahip olduğu tapuda kayıtlı taşınmazlardan muhasebe kayıtlarında yer alanların tapu tescilinin yapıldığı yıla ait emlak vergi değeri üzerinden kayıtlara alındığı ve bu taşınmazlara ilişkin değer tespitlerinin mezkûr Yönetmelik hükümlerine uygun olarak yapılmadığı tespit edilmiştir.

Belediyeye ait tapuya kayıtlı taşınmazların muhasebe kayıtlarında maliyet bedeli ya da rayiç değeri üzerinden görünmemesi nedeniyle 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252 Binalar Hesabı ve 500 Net Değer/Sermaye Hesabında yer alan tutarlar mali tablo ve raporlarda gerçek değerleri ile yer almamaktadır. Bu doğrultuda anılan Hesapların mali tablo ve raporlarda gerçek değerleri ile yer alabilmesi için taşınmazların değer tespitlerinin yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 3: Hurdaya Ayrılan Maddi Duran Varlıkların Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması

Belediye tarafından hurdaya ayrılan ve daha sonrasında da devredilen taşınmazların muhasebe kayıtlarının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 224'üncü maddesinde 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının niteliği, 225'inci maddesinde ise hesabın işleyişi düzenlenmiştir. Anılan Yönetmelik'e göre; 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı, çeşitli nedenlerle kullanılma olanaklarını yitiren maddi duran varlıkların izlenmesi için kullanılır. Yapılan düzenlemeye göre kullanılma olanaklarını yitiren maddi duran varlıklar kayıtlı değerleri üzerinden 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına borç, ilgili maddi duran varlık hesabına alacak; ayrılmış olan amortisman tutarı 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedilir.

Diğer taraftan mezkûr Yönetmelik'in 228'inci maddesinde 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabının niteliği, 229'uncu maddesinde ise Hesabın işleyişi düzenlenmiştir. Yapılan düzenlemeye göre 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı, diğer duran varlıklar hesap grubunda yer alan hesaplarda kayıtlı amortisman tabii duran varlıklar için ayrılmış olan amortisman tutarlarını izlemek için kullanılır. Ayrıca her iki hesap eş anlı çalışacağından bakiyelerinin de birbirine eşit olması gerekmektedir.

18.01.2007 tarih ve 26407 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Hurdaya ayırma nedeniyle çıkış" başlıklı 28'inci maddesinde, hurdaya ayrılan veya imha edilen taşınırların Taşınır İşlem Fişi düzenlenmek suretiyle kayıtlardan çıkarılacağı ve fişin ekine Kayıttan Düşme Teklif ve Onay Tutanağının bir nüshasının bağlanacağı,

"Taşınır giriş ve çıkış işlemlerinin muhasebe birimine bildirilmesi" başlıklı 30'uncu maddesinde, taşınır kayıt yetkilileri tarafından kamu idarelerinin muhasebe kayıtlarında ilgili stok ve maddi duran varlık hesaplarında izlenen taşınırlardan, çıkışları için düzenlenen Taşınır İşlem Fişlerinin birer nüshasının, düzenleme tarihini takip eden en geç on gün içinde ve her durumda malî yıl sona ermeden önce muhasebe birimine gönderilmesinin zorunlu olduğu ve muhasebe yetkililerinin, taşınır giriş ve çıkış işlemlerine ilişkin olarak kendilerine gönderilen Taşınır İşlem Fişlerinde gösterilen tutarları II'nci düzey detay kodu itibarıyla ilgili hesaplara kaydedeceği hükme bağlanmıştır.

Yapılan inceleme sonucunda 1 adet 1.8 Çift Kabin Kamyonet, 1 adet ambulans, 16 adet kamyon, 1 adet otobüs, 1 adet su tankeri, 2 adet otomobilin hurdaya ayrıldığı 05.02.2021 tarihinde devir ve tescil yapıldığı ancak bunlara ilişkin muhasebe kayıtlarının yapılmadığı görülmüştür.

Belediyeye ait mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi içermesi için yukarıda anılan mevzuat hükümlerine uygun olarak hurdaya ayırma işlemlerinde 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ile 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı kullanılarak gerekli kayıtların zamanında yapılması sağlanmalıdır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Akaryakıt Alımlarının Doğrudan Giderleştirilmesi

İhale kapsamında alınan ve doğrudan tüketilmeyen akaryakıt alımlarına yönelik taşınır işlem fişi düzenlenmediği ve stoklara girmeden doğrudan giderleştirildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabının niteliğini düzenleyen 115'inci maddesinde, kurumlarca satılmak, üretimde veya diğer faaliyetlerde kullanılmak ya da tüketilmek üzere edinilen ilk madde ve malzeme, yarı mamul, mamul, ticari mal, artık ve hurda gibi bir yıl veya faaliyet dönemi içinde tüketilecek veya paraya çevrilecek varlıkların izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiş, hesabın işleyişini düzenleyen 116'ncı maddesinde ise tüketilmek amacıyla kamu idaresinin ilgili birimlerine verilen veya kullanılan ilk madde ve malzemelerin 150-İlk Madde ve Malzeme Hesabına alacak, 630 Giderler Hesabına borç kaydedileceği hükme bağlanmıştır.

18.01.2007 tarih ve 26407 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Belge ve cetveller" başlıklı 10'uncu maddesinde; ilgili mevzuatı çerçevesinde kabul edilerek teslim alınan taşınırların girişleri ile taşınırların çıkış ve ambarlar arasında devir işlemlerinde kayıtlara esas olmak üzere Taşınır İşlem Fişi düzenlenmesi gerektiği; ancak yine aynı maddede doğrudan taşıtların depolarına konulan akaryakıt, likit gaz (LPG) ve yağlar için taşınır işlem fişi düzenlenmeyeceği ifade edilmiştir.

Mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, ambarlarda muhafaza altına alınan taşınır mal niteliğinde olan akaryakıtların 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına borç kaydedilmek suretiyle muhasebeleştirilmesi ve aynı zamanda ekli belgeleri ile birlikte Taşınır İşlem Fişi düzenlenmesi gerekmektedir. İlgili birimleri tarafından tüketilen ilk madde ve

malzemeler ise 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına alacak ve 630 Giderler Hesabına borç kaydedilmelidir.

Yapılan incelemede; Belediyenin araç ve iş makinelerinin yakıt ikmalinin Destek Hizmetleri bünyesinde akaryakıt depolarına depolanmakta olduğu, ihtiyaca göre hizmet araçlarının ve iş makinelerinin akaryakıt temininin buradan karşılandığı tespit edilmiş, ancak depolanan akaryakıtta ilişkin Taşınır İşlem Fişlerinin düzenlenmediği ve 150 İlk Madde ve Malzeme hesabı kullanılmadan 630 Giderler Hesabı ile kayıtlardan çıkarıldığı görülmüştür.

Belediye tarafından doğrudan taşıtların depolarına konulmayıp akaryakıt depolarında muhafaza edilen akaryakıtların 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabında takip edilmesi, ilgili birimlerce tüketildikçe 630 Giderler Hesabı kullanılarak giderleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Personelinin Adli Sicil Kayıtlarına İlişkin Kontrolün Yapılmaması

Memur personelin adli sicil kayıtlarının kontrollünün yapılamadığı ve memuriyeti son bulması gereken kişilerin kurumda çalışabilme riskinin olduğu görülmüştür.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun devlet memurluğuna alınma şartlarının düzenlendiği "*Genel ve Özel Şartlar*" başlıklı 48'inci maddesinde;

"Devlet memurluğuna alınacaklarda aşağıdaki genel ve özel şartlar aranır.

A) Genel şartlar:

...

Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, (...)1) zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkûm olmamak..."

"Memurluğun sona ermesi" başlıklı 98'inci maddesinde:

"...b) Memurluğa alınma şartlarından her hangi birini taşımadığının sonradan anlaşılması veya memurlukları sırasında,

hallerinde memurluğu sona erer." Denilmektedir.

Görüleceği üzere belirli suçlarda hüküm giyme ile kasıtlı suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreli suç işleyen kişinin memur olma şartlarını sağlamadığı durumda memuriyetin son bulacağı belirtilmiştir.

5237 Türk Ceza Kanunu'nun 51'inci maddesinde "*Hapis Ceza Ertelemesi*" düzenlenmiş olup cezanın ertelenmesi, hükümlünün belli bir süre denetim altında tutularak cezanın cezaevi dışında infaz edilmesi anlamına gelmektedir. Başka bir ifadeyle mahkeme tarafından mahkumiyet kararıyla belirlenen hapis cezasının cezaevinde infaz edilmesinden şartlı olarak vazgeçilmesidir. Erteleme, bir cezanın infazı kurumudur. Yani memur tarafından memur olma şartlarını bozacak bir suç işlemesi halinde bu suçun ceza ertelenmesine konu olsa da memuriyetin sonlanması gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde İdare tarafından personeline ilişkin olarak böyle bir veri akışı ve kontrolünün bulunmadığı görülmüştür. Bu durum memuriyeti son bulması gereken kişilerin kurumda çalışabileceği gibi riskleri ortaya çıkarmaktadır.

Sonuç olarak İdare tarafından bu risklerin ortadan kaldırılması adına ilgili Bakanlık veya kuruluşlarla gerekli yazışmaların yapılması ve böylece yaşanabilecek risklerin ortadan kaldırılması gerekmektedir.

BULGU 3: Rayiç Bedeli Belli Olmayan İş Kalemlerinin Yeni Birim Fiyatının Belirlenmesinde Proforma Fatura Kullanılması

Yapım ihalelerinde, İdare tarafından uygulanan yeni birim fiyatlarda rayici belli olmayan iş kalemlerinin fiyatının tespitinde piyasadan teklif almak suretiyle temin edilen proforma faturaların kullanıldığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na dayanılarak çıkartılan Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği ve aynı zamanda sözleşme eki Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "Sözleşmede bulunmayan işlerin fiyatının tespiti" başlıklı 22'nci maddesinde aynen;

"...İş kalemi veya iş grubunun niteliğine uygun olarak yukarıdaki analizlere, kaynakların verimli kullanılması gözetilerek aşağıdaki rayiçlerden biri, birkaçı veya tamamı uygulanabilir:

a) Varsa yüklenicinin teklifinin ekinde idareye verdiği teklif rayiçler.

b) İdarede veya diğer idarelerde mevcut rayiçler.

c) İhaleyi yapan idarenin daha önce gerçekleştirdiği ve ihale konusu işe benzer nitelikteki yapım işlerinin sözleşmelerinde ortaya çıkan fiyatlar.

ç) İdarece kabul edilmek şartıyla, ticaret ve/veya sanayi odasınca onaylanmış uygulama ayına ait yerel rayiçleri.

... ” denilmektedir.

Madde hükmünde rayici olmayan iş kalemlerinin tespitinde ticaret veya sanayi odasınca onaylanmış uygulama ayına ait yerel rayiçlerin kullanılması gerektiği ifade edilmiş olmasına rağmen İdare tarafından ilgili iş kalemlerinin fiyatlarının tespitinde piyasadan teklif almak suretiyle proforma fatura üzerinden hesaplandığı tespit edilmiştir.

Rayici belli olmayan iş kalemlerinin yeni birim fiyatının belirlenmesinde İdare tarafından ticaret veya sanayi odasınca onaylanmış faturalar üzerinden yapılması gerekmektedir.

BULGU 4: Belediyenin Mülkiyetinde Bulunan Taşınmazlara İlişkin Kira Artış Oranının Sabit Şekilde Belirlenmesi

Belediyenin mülkiyetinde olup kiraya verilmiş olan taşınmazlara ilişkin kira sözleşmelerinde kira artış oranının sabit oran olacak şekilde belirlendiği görülmüştür.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 339 ile 356'ncı maddeleri Konut ve Çatılı işyerleri kiralarna ilişkindir. Söz konusu Kanun'un 344'üncü maddesi ile kira bedelinin belirlenmesinin detaylarını belirlemektedir. Anılan maddede;

“Tarafların yenilenen kira dönemlerinde uygulanacak kira bedeline ilişkin anlaşmaları, bir önceki kira yılında üretici fiyat endeksindeki artış oranını geçmemek koşuluyla geçerlidir. Bu kural, bir yıldan daha uzun süreli kira sözleşmelerinde de uygulanır.

Taraflarca bu konuda bir anlaşma yapılmamışsa, kira bedeli, bir önceki kira yılının üretici fiyat endeksindeki artış oranını geçmemek koşuluyla hâkim tarafından, kiralananın durumu göz önüne alınarak hakkaniyete göre belirlenir.

Taraflarca bu konuda bir anlaşma yapıлып yapılmadığına bakılmaksızın, beş yıldan uzun süreli veya beş yıldan sonra yenilenen kira sözleşmelerinde ve bundan sonraki her beş yılın sonunda, yeni kira yılında uygulanacak kira bedeli, hâkim tarafından üretici fiyat endeksindeki artış oranı, kiralananın durumu ve emsal kira bedelleri göz önünde tutularak hakkaniyete

uygun biçimde belirlenir. Her beş yıldan sonraki kira yılında bu biçimde belirlenen kira bedeli, önceki fıkralarda yer alan ilkelere göre değiştirilebilir.

...”

Yargıtay 6.Hukuk Dairesi'nin 2013/16370 sayılı Kararında, kira artışının üretici fiyat endeksinin (12 aylık ortalama) artış oranına göre belirlenmesi gerektiğinin yazılı şekilde karar verilmesinin doğru olmadığı ifade edilmiştir. Aynı Hukuk Dairesi 2014/11004 sayılı Kararında; kira artışının TÜİK'in yayınladığı ÜFE on iki aylık ortalama artış oranı üzerinden hesaplanması gerektiği, bilirkişi raporuyla doğrudan endeks oranının esas alınmasının mümkün olmadığı belirtilmiştir.

Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı (TÜİK) tarafından yayımlanan “Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yi-Üfe) Kullanıcıları İçin Rehber” inde; on iki aylık ortalamalara göre değişim, son on iki aylık endeks ortalamasının, bir önceki on iki ay için endeks ortalamasına göre yüzde değişim olduğu ifade edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun “Hesap Verme Sorumluluğu” başlıklı 8'inci maddesinde;

“Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır.”, denilmektedir.

Yapılan incelemede, Belediyenin kiraya vermiş olduğu taşınmazlarına ilişkin taraflarca imza altına alınan kira sözleşmelerinde kira artış oranının sabit olacak şekilde %15 olarak belirlendiği tespit edilmiştir. Ancak yukarıda yer alan mevzuat hükümleri gereğince, kurumun gelir kaybının önlenmesi için kira artış oranlarının TÜİK tarafından belirlenen on iki aylık ortalamalara göre belirlenmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Belediyenin Tarifeler ve Abone Hizmetleri Yönetmeliğinin Bulunmaması

Belediye tarafından su satışı ve kullanılmış su bedeli ile ilgili tarifelerinin oluşturulmadığı, tarife tespitinde esas alınacak hususların belirlenmediği ile tespit edilecek

bedellerin tahsili ve abonelere verilecek hizmetlere ilişkin usul ve esasların düzenlenmediği tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14'üncü maddesi ile mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla su ve kanalizasyon hizmetleri belediyelerin görev ve sorumlulukları arasında belirlenmiştir. 831 sayılı Sular Hakkında Kanun Ek 1'inci maddesi, "*Bir belde veya belde halkının müşterek ihtiyacına mahsus suların kaynakları belediye sınırı dışında bulunsa bile su yollarının ve kaynaklarının bakımı, onarılması, temizlenmesi ve suyun sıhhat şartlarına uygun bir halde bulundurulması belediyelere aittir.*" şeklinde düzenlenmiştir.

Yukarıda anılan mevzuat hükümleriyle belirlenen görev alanı içerisinde, her türlü su kaynaklarından sağlanan içme, kullanma ve endüstri suyunun tüketicilere ulaştırılması ve kullanımdan sonra uzaklaştırılmasına ilişkin her türlü hizmet, bedel, pay, teminat ve yaptırımların tespiti ile bunların tahakkuk ve tahsili ilgili İdarece yapılmaktadır.

Yapılan incelemede, Belediye tarafından her yıl yeniden değerlendirme oranı dikkate alınmak suretiyle meclis kararıyla bir tarife belirlendiği tespit edilmiş olup belirlenen bu tarifenin esaslarının neler olduğu ve/veya nasıl oluşturulduğuna ilişkin veriye ulaşılmamıştır.

Sonuç olarak Belediye tarafından tarife tespit esasları, abone grupları, tarifenin uygulanmasına ilişkin esaslar, yaptırımlar tarifesi, kaçak su kullanımının detaylarının belirlendiği usul ve esasların hazırlanması gerekmektedir.

BULGU 6: Belediye Zabıta Personelinin Başka Birimlerde Görevlendirilmesi

Zabıta personelinin 11.04.2007 tarih ve 26490 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Belediye Zabıta Yönetmeliği'ne aykırı olarak başka birimlerde görevlendirildiği tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 51'inci maddesinde zabitanın görev ve yetkileri düzenlenmiştir. Belediye Zabıta Yönetmeliği'nin 42'nci maddesinde ise zabıta personeline, zabıta hizmeti dışında başka bir görev verilemeyeceği düzenlenmekte olup ancak olağanüstü hallerde mülki amir veya belediye başkanının emri ile geçici olarak hizmetin gerektirdiği başka görevlerin verilebileceği hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede Zabıta Müdürlüğü'nde görev alan 2 personelin başka birimlerde süresiz görevlendirildiği görülmüştür. Bu uygulamanın mevzuata uygun olarak düzeltilmesi gerekmektedir.

BULGU 7: Kent Temizliği İşinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımı Olarak Yapılması

Yapılan incelemelerde İdare tarafından kent temizliği hizmet alımının personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı olarak yapıldığı görülmüştür.

24.12.2017 tarih ve 30.280 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 696 Sayılı KHK'nın 83'üncü maddesinde aynen 4.1.2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

“5018 sayılı Kanuna ekli (I), (II), (III) ve (IV) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri (MİT Müsteşarlığı hariç) ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (I) sayılı listede yer alan idarelerin merkez ve taşra teşkilatları, il özel idareleri, belediyeler ile bağlı kuruluşları ve bunların üyesi olduğu mahalli idare birlikleri, birlikte veya ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlası il özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşlarına ait şirketler; merkezi yönetim, sosyal güvenlik kurumu, fon, kefalet sandığı, yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı, gençlik hizmetleri ve spor il müdürlüğü, mahalli idare ve şirket bütçelerinden veya döner sermaye bütçelerinden, anılan liste kapsamındaki diğer idareler için ise kendi bütçelerinden personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı veya niteliği itibarıyla bu sonucu doğuracak şekilde alım yapamaz ve buna imkân sağlayan diğer mevzuat hükümleri uygulanmaz.

Bu bendin uygulanmasında personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı; bu Kanun ve diğer mevzuattaki hükümler uyarınca ihale konusu işte çalıştırılacak personel sayısının ihale dokümanında belirlendiği, bu personelin çalışma saatlerinin tamamının idare için kullanıldığı, yaklaşık maliyetinin en az %70'lik kısmının asgari işçilik maliyeti ile varsa aynı yemek ve yol giderleri dahil işçilik giderinden oluştuğu ve niteliği gereği süreklilik arz eden işlere ilişkin hizmet alımlarını ifade eder. Mahalli idare veya şirketlerinin bütçelerinden yapılan, yıl boyunca devam eden, niteliği gereği süreklilik arz eden ve haftalık çalışma saatlerinin tamamının idare için kullanıldığı park ve bahçe bakım ve onarımı ile çöp toplama, cadde, sokak, meydan ve benzerlerinin temizlik işlerine ilişkin alımlar personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı olarak kabul edilir. Hizmet alım sözleşmesi kapsamında niteliği birbirinden farklı hizmet türlerinin bulunması halinde personel çalıştırılmasına dayalı olup olmama yönünden yapılacak değerlendirme her hizmet türü için ayrı ayrı yapılır. Danışmanlık hizmetleri, hastane bilgi yönetim sistemi hizmetleri ve çağrı merkezi hizmetlerine ilişkin alımlar personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı olarak kabul edilmez.

Kurum, hizmet alımının personel çalıştırılmasına dayalı olup olmadığı ya da niteliği itibarıyla bu sonucu doğurup doğurmadığı hususunda alt bentte sayılan kriterleri ayrı ayrı ya da birlikte dikkate almak suretiyle usul ve esaslar belirlemeye yetkilidir.”

Söz konusu hüküm çerçevesinde belediyelerde genel kent temizliği hizmet alım işinin personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı olarak yapılamayacağı bu ihtiyacın belediye şirketlerinden karşılanacağı açık bir şekilde ifade edilmiştir. Ancak yapılan incelemelerde İdarenin 8 ay süreyle genel kent temizliği için personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı yaptığı ve alımın 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun pazarlık usulu olan 21'inci maddesinin (b) bendi gereği yapıldığı tespit edilmiştir.

Bu şartlar altında gerek 696 sayılı KHK hükümlerine gerekse 4734 sayılı Kanunun 62'nci maddesine aykırı olarak ihaleye çıkılmasından dolayı belediye şirketlerinden halihazırda çalışan personel tarafından karşılanması gereken işçilik hizmetlerinin ihale yapılarak dışardan karşılanması mevzuata aykırı olup kent temizliği hizmet alımının personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı olarak yapılmaması gerekmektedir.

BULGU 8: Anahtar Teslim Yapım İşlerinde İş Artış ve Eksilişlerin Pursantajına Göre Yapılması

İdarenin ihale ettiği anahtar teslim yapım işlerinde iş artış ve eksilişlerin yeni birim fiyat oluşturularak yapılması gerekirken pursantaj üzerinden yapıldığı görülmüştür.

Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 21'inci maddesinde:

“ Anahtar teslimi götürü bedel teklif alınarak ihale edilen işlerde iş eksilişinin gerekli olduğu durumlarda, iş eksilişinin ihale tarihi itibarıyla tutarı, altıncı fıkradaki esaslar doğrultusunda hesaplanır,”

6'ncı fıkrada:

“Sözleşmede bulunmayan ve ihale tarihi itibarıyla fiyatı tespit edilemeyen işlerin yaptırılması suretiyle iş artışı yapılmasının öngörülmesi halinde, iş artışının yasal sınırlar içerisinde olup olmadığının tespiti için, iş artışının uygulandığı aya ait rayiçler/fiyatlar üzerinden 22 nci maddeye göre belirlenen yeni birim fiyat ile hesaplanan toplam iş artış tutarı, 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhale Edilen Yapım İşlerinde Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslara göre uygulama ayı fiyat farkı katsayısına (Pn) bölünerek ihale tarihi

itibarıyla hesaplanır. Fiyat farkı verilmesi öngörülmemiş işlerde, iş artışının yasal sınırlar içerisinde olup olmadığına dair hesaplamada uygulama ayı ile ihale tarihinin içinde bulunduğu aya ait Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksleri oranı esas alınır.” denilmektedir.

Mevzuatta da açıkça belirtildiği üzere anahtar teslim yapım işlerinde iş artış ve eksilişlerin yeni birim fiyat hesaplanarak yapılması gerektiği ifade edilmiştir. Ancak yapılan incelemelerde bu ihalelerde iş artış ve eksilişlerinin mevzuata uygun olarak yapılmadığı görülmüştür.

Sonuç olarak anahtar teslim yapım işlerinde iş artış ve eksilişlerin mevzuatta belirtildiği şekilde yapılması gerekmektedir.

BULGU 9: Atıksu Arıtma Tesisinin Bulunmaması

Belediyenin sorumluluğu altındaki alanda atık suların arıtılabilmesi için atıksu arıtma tesisinin bulunmadığı tespit edilmiştir.

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun “İzin alma, arıtma ve bertaraf etme yükümlülüğü” başlıklı 11'inci maddesine göre üretim, tüketim ve hizmet faaliyetleri sonucunda oluşan atıklarını alıcı ortamlara doğrudan veya dolaylı vermeleri uygun görülmeyen tesis ve işletmeler ile yerleşim birimleri atıklarını yönetmeliklerde belirlenen standart ve yöntemlere uygun olarak arıtmak ve bertaraf etmekle veya ettirmekle ve öngörülen izinleri almakla yükümlüdürler. Ayrıca anılan madde gereğince; atıksuları toplayan kanalizasyon sistemi ile atıksuların arıtıldığı ve arıtılmış atıksuların bertarafının sağlandığı atıksu altyapı sistemlerinin kurulması, bakımı, onarımı, ıslahı ve işletilmesinden; büyükşehirlerde 20.11.1981 tarihli ve 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunla belirlenen kuruluşlar, belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediyeler, bunların dışında iskâna konu her türlü kullanım alanında valiliğin denetiminde bu alanları kullananlar sorumludur.

Yukarıda anılan mevzuat hükümlerine göre Belediye sorumluluğu altındaki alanlarda atıksuları toplayan kanalizasyon sistemi ile atıksuların arıtıldığı ve arıtılmış atıksuların bertarafının sağlandığı atıksu altyapı sistemlerinin kurulması, bakımı, onarımı, ıslahı ve işletilmesinden sorumludur. Bu sebeple atıksu arıtma tesisinin kurulması sağlanmalıdır.

BULGU 10: Bazı Gelir Kalemlerinde Tahsilat Tahakkuk Oranlarının Düşük Olması

Yapılan inceleme neticesinde bazı gelir kalemlerinde tahsilat tahakkuk oranlarının düşük olduğu görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediye Başkanının Görev ve Yetkileri" başlıklı 38'inci maddesinde Belediye Başkanına, belediye teşkilâtının en üst amiri olarak belediye teşkilâtını sevk ve idare etmek, belediyenin hak ve menfaatlerini korumak, belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek gibi görevler verilmiş ve bu hususlarda sorumluluk yüklemiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun 61'inci maddesinin birinci fıkrasında muhasebe hizmeti; gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması işlemleridir. Anılan Kanun'un "Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları" başlıklı 61'inci maddesinde, muhasebe yetkilisine gelirlerin ve alacakların tahsil görevi verilmiştir. Ayrıca anılan Kanun'un 38'inci maddesinde de kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanların, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumlu oldukları düzenlenmiştir.

Tablo 8: Tahakkuk Tahsilat Oranı Düşük Olan Gelir Kalemleri

Gelir Türü	2023 Yılı Öncesinden Devreden Tahakkuk (A)	2023 Yılı Tahakkuku (B)	Toplam Tahakkuk (A+B)	2023 Yılı Net Tahsilat (C)	Gelecek Yıla Devreden Tahakkuk (A+B)-C	Tahsilat Oranı % C / (A+B)
Vergi Gelirleri	14.155.131,31	33.813.404,83	47.968.536,14	19.968.720,03	27.999.315,40	41,63%
Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	6.533.951,54	2.723.460,91	9.257.412,45	1.422.977,49	7.834.434,96	15,37%
Mülkiyet Üzerinden Alınan Diğer Vergiler	6.533.951,54	2.723.460,91	9.257.412,45	1.422.977,49	7.834.434,96	15,37%
Bina Vergisi	2.378.931,29	2.225.023,74	4.603.955,03	1.212.998,10	3.390.956,93	26,35%
Arsa Vergisi	2.929.455,15	476.419,88	3.405.875,03	196.743,76	3.209.131,27	5,78%
Arazi Vergisi	1.225.565,10	22.017,29	1.247.582,39	13.235,63	1.234.346,76	1,06%
Dahilde Alınan Mal ve Hizmet Vergileri	4.749.871,27	1.353.289,18	6.103.160,45	781.538,06	5.321.121,68	12,81%
Özel Tüketim Vergisi	327.414,30	67.229,24	394.643,54	67.229,24	327.414,30	17,04%
Haberleşme Vergisi	18.773,34	42.197,00	60.970,34	42.197,00	18.773,34	69,21%

Dahilde Alınan Diğer Mal ve Hizmet Vergileri	4.422.456,97	1.286.059,94	5.708.516,91	714.308,82	4.993.707,38	12,51%
İlan ve Reklam Vergisi	1.171.760,35	122.538,67	1.294.299,02	54.785,75	1.239.513,27	4,23%
İşyeri ve Diğer Şekillerde Kullanılan Binalara Ait Çevre Temizlik Vergisi	623.873,65	1.068.427,43	1.692.301,08	564.429,23	1.127.371,14	33,35%
Harçlar	2.871.137,82	29.736.653,74	32.607.791,56	17.764.204,48	14.843.587,08	54,48%
Diğer Harçlar	2.871.137,82	29.736.653,74	32.607.791,56	17.764.204,48	14.843.587,08	54,48%
İşgal Harcı	217.763,72	19.955,60	237.719,32	4.955,60	232.763,72	2,08%
İşyeri Açma İzni Harcı	73.757,38	100.233,00	173.990,38	58.355,00	115.635,38	33,54%
Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı	5.279,00	9.500,00	14.779,00	4.500,00	10.279,00	30,45%
Diğer Harçlar	2.205.592,23	21.046.940,83	23.252.533,06	9.146.851,69	14.105.681,37	39,34%
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	31.575.439,19	53.763.002,26	85.338.441,45	42.966.819,46	42.362.485,32	50,35%

Belediye gelirlerinin ilgili Kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz yapılmaması belediye gelirlerinin tahsil edilmediği anlamına gelmektedir.

Sonuç olarak, tahakkuk tahsilat oranları düşük seviyede kalan gelir kalemleri için takip ve tahsil işlemlerinin mevzuata uygun şekilde yapılması gerekmektedir.

BULGU 11: Belediye Birimlerinde ve Ücretsiz Su Kullanılan Yerlerde Sayaç Bulunmaması

Belediye tarafından su tahakkuku yapılmayan yerlerde su sayacı olmaması nedeniyle ne kadar su tüketiminin yapıldığının ölçülemediği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 8'inci maddesinde her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu olduğu ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorunda olduğu belirtilmiştir. Belediyece su ücretine ilişkin tahakkuk yapılmasa da tüketilen suyun miktarının belirlenmesi için sayacın bulunması ve belli periyotlarla sayacın okunması gerekir. Böylece su tüketimine ilişkin verilerin elde edilmiş olması sağlanacaktır.

16.07.2015 tarih ve 29418 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İçme Suyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü Yönetmeliği Teknik Usuller Tebliği'nin 36'ncı maddesi; *"Bedelsiz su kullanan abonelerden ibadethaneler, halk çeşmeleri ve kamu*

kurumları tarafından kullanılan sular sayaçtan geçirilir. Bu sayaçlar zaman aralıklarıyla okunur ve sürekli takip edilir.” şeklinde düzenlenmiştir.

Yapılan incelemede, Belediyeye ait 9 adet bina, 8 adet mezarlık, 4 adet şebekeye bağlı halk çeşme, 15 adet Belediyeye ait park ve bahçe, 48 adet camide su kullanımını ölçen su sayacının bulunmadığı görülmüştür.

Kanunen bedelsiz su kullanan abonelerden su bedeli alınmamasına rağmen buralara su sayacı takılarak, su tüketimlerinin takip edilmesi gerekmektedir.

BULGU 12: Belediye Şirketi Üzerinden İstihdam Edilen İşçilerin Zabıta Olarak Görevlendirilmesi

Belediye şirketi üzerinden işçi olarak istihdam edilen bazı personelin İdare tarafından zabıta olarak görevlendirildiği anlaşılmıştır.

Anayasa'nın 128'inci maddesinde; genel idare esaslarına göre yürütülen kamu hizmetlerinin gerektirdiği görevlerden asli ve sürekli nitelik taşıyanların, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle gördürüleceği belirtilmiş olup, Belediyelerin sunmuş olduğu zabıta hizmetlerinin de, bu nitelikte olduğu açıktır.

Zabıta teşkilatının amacı ve mevzuatta belirtilen görevleri dikkate alındığında, kamu güvenliğine katkı sağlamak gibi bir vazifesinin de bulunduğu, bu nedenle idari kolluk görev ve yetkisi olduğu da görülmektedir. Bundan dolayı, zabıta teşkilatında görev yapanların mesleğe kabulü, atamaları, görevde yükselmeleri gibi hususlar Belediye Zabıta Yönetmeliği'nde düzenlenmiş olup, belediye şirketinde istihdam edilen işçilerin fiilen zabıta olarak görev yapmalarında mevzuata aykırılık bulunmaktadır.

Zabıta teşkilatında olduğu gibi; atama, mesleğe kabul, görevde yükselme gibi hususların ayrıca yönetmelikle düzenlendiği itfaiye hizmetlerinde de bu durum aynen geçerli olup, bu hizmetlerin dışardan hizmet alımı suretiyle gerçekleştirilmesi mümkün bulunmamaktadır.

Bu hususta; 11.09.2019 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 2019/27 Esas, 2019/56 Karar Sayılı ve 26/06/2019 tarihli Anayasa Mahkemesi Kararı'nda da;

“... genel idare esaslarına göre yürütülmesi gereken asli ve sürekli bir görev niteliği taşıyan itfaiye hizmetinin Anayasa'nın 128. Maddesi uyarınca kamu görevlileri eliyle yürütülmesi zorunlu olup devletin söz konusu görevi ifa ederken anılan kamu hizmetini kamu

görevlisi olmayan kişilere gördürmesine yol açacak düzenleme yapılabilmesi mümkün değildir.” denilmektedir.

Buradan da anlaşılacağı üzere, itfaiye birimi gibi zabıta biriminde de kendi yönetmelikleri gereğince mesleğe kabul edilen; asli görevi olan bu hizmetleri sürekli olarak yürütmekle görevlendirilen personel istihdam edilmektedir. Bunun haricinde; belediyenin kendi şirketinde istihdam ettiği; asli görevi zabıta hizmetleri olmayan ve Belediye Zabıta Yönetmeliği’nde öngörülen şartlara tabi tutulmamış personeli hizmet alımı suretiyle zabıta olarak görevlendirebilmesi mümkün değildir.

Anayasa’nın öngördüğü şekilde, genel idare esaslarına göre yürütülen ve süreklilik arz eden zabıta hizmetlerini yürütecek kamu görevlileri Belediye Zabıta Yönetmeliği’ne göre istihdam edilen memurlardan oluşmaktadır. Buna göre; Belediye’nin zabıta istihdamının bu yönetmelik hükümlerine göre yapılması gerekmektedir.

BULGU 13: Belediye Tarafından Devlet Su İşleri Bölge Müdürlüğüne Sondaj İzni Verilen Kuyulardan Ne Kadar Su Çekildiği veya Hangi Amaç İçin Kullanıldığına Dair Çalışma ve Denetimin Yapılmaması

Devlet Su İşleri Bölge Müdürlüğüne sondaj izni verilen kuyulardan faydalı tüketim miktarına ilişkin Belediye tarafından denetimin yapılmadığı görülmüştür.

167 sayılı Yer altı Suları Hakkında Kanun’un 4’üncü maddesinde;

“Yeraltı suyu işletme sahaları içinde 8 inci madde hükmüne göre belge alınarak açılması gereken kuyuların adedi, yerleri, derinlikleri ve diğer vasıflarıyla çekilecek su miktarı Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü tarafından tayin ve tesbit edilir. Yeraltı suyu işletme sahalarında 8 inci madde şümülüne giren her türlü yeraltı suyu tesisleri, Bayındırlık Bakanlığınca tanzim edilecek teknik talimatname hükümlerine göre meydana getirilir. Kuyu açan kimse, bulunan suyun ancak kendi faydalı ihtiyaçlarına yetecek miktarını kullanmaya yetkilidir. (Ek cümleler: 3/7/2003-4916/22 md.) Bu miktarı aşan sular ile sulama, kullanma ve işlenerek veya doğal haliyle içme suyu olarak satılmak üzere çıkarılan yeraltı suları, Hazinesin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerdeki kaynak suları (mazbut vakıflara ait sular hariç), 2886 sayılı Kanun hükümlerine uyularak il özel idarelerince kiraya verilir. Tahsil edilen kira gelirinden; yer altı veya kaynak suyunun çıktığı yer, köy sınırları içinde ise o yerdeki köy tüzel kişiliğine %15, belediye sınırları içinde ise ilgili belediyeye % 25 oranında pay verilir.(1) Faydalı ihtiyaç miktarı, tahsis edilecek maksada göre

ilgili bakanlıkların mütalaası alınmak suretiyle, Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü tarafından tayin ve tesbit edilir.” denilmektedir.

Aynı Kanun’un Geçici Madde 3’üncü maddede;

Bu maddeyi değiştiren Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce yeraltı suyu temini amacıyla kuyu, galeri, tünel ve benzerleri için kullanma belgesi almış olanlardan;

a) Sanayi amaçlı kullanılan kuyu, galeri, tünel ve benzerlerine ölçüm sistemi, bir yıl içinde belge sahibince kurulur. Süresi içerisinde ölçüm sistemini kurmayanların belgeleri iptal edilerek kuyuları kapatılır ve kapatma masrafları sahibinden alınır.

b) Zirai, içme ve kullanma suyu amaçlı açılan ve ölçüm sistemi kurma zorunluluğu dâhilinde bulunan kuyu, galeri, tünel ve benzerlerine ölçüm sistemi, bir yıl içerisinde belge sahibince kurulur. Ölçüm sistemini kuramayanların bu süre içerisinde talep etmesi hâlinde ölçüm sistemleri, bedeli yüzde on fazlası ile ilgililerinden tahsil edilmek üzere, bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren üç yıl içerisinde Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından kurulur veya kurdurulur. Bu şartlara uymayanların belgeleri iptal edilerek kuyuları kapatılır ve kapatma masrafları sahibinden alınır.” Denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere sondaj kuyularına ilişkin olarak tüm yetki Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünde bulunmaktadır.

Yapılan incelemede, Belediye tarafından sondaj izni verilen su kuyularına ilişkin 25.06.2014 tarihinde DSİ ile yazışma yapıldığı, ancak detaylı bir çalışma yapılarak sonuca bağlanmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca DSİ ile koordineli yürüten bir iş akış ağı oluşturulamaması nedeni ile veri eksikliğinden kaynaklanan sağlıklı bir tespit yapılamaması sonucu su kayıplarının yaşanabileceği aşıkardır.

Sonuç olarak, Devlet Su İşleri Bölge Müdürlüğünce sondaj izni verilen kuyularla bu kuyulara ilişkin faydalı tüketim miktarlarının Müdürlükle ortaklaşa bir çalışmayla saptanması, bu kuyularda olması muhtemel kaçak su kullanımlarını ve deşarjlarını önleyecek şekilde sayaçlandırma çalışmasının tamamlanarak bedellendirilmesi gereken kısımların bedellendirilip tahsilatının sağlanması, büyük tüketicilere öncelik verilerek (yüksek yatak kapasitesine sahip turizm otelleri gibi) tüketicilerin su, kanalizasyon altyapısı ve arıtma tesisinden bir bedel ödmeden haksız faydalanmasının önüne geçilmesi gerekmektedir.

BULGU 14: Belediye Tarafından Evsel Atıkların Toplama Maliyetine Katlanılmasına Rağmen Ambalaj Atık Ayrıştırılması ve Çöp Enerji Üretimine Mahalli İdare Birliğine Bedelsiz İmtiyaz Verilmesi

Yapılan incelemelerde İdare tarafından evsel atıkların toplama maliyetine katlanılmasına rağmen belediyenin görev alanı içinde toplanan ambalaj atıklarının ayrıştırılması ve çöplerin depolanması sonucu üretilen enerji gelirinin mahalli idare birliğine bedelsiz olarak verildiği görülmüştür.

Bİ-KA Bitlis İli, İlçeleri ve Beldeleri Katı Atık Bertaraf Tesisleri Yapma ve İşletme Birliği tüzüğünün 5'inci maddesinde birliğe üye belediyelere ait Katı Atık Bertaraf Tesislerini kurmak, kurdurmak, uzun dönem işletme ve mali sorumluluğu yerine getirmek, bertaraf tesisine ait ÇED uygulama projesi ve yapım(inşaat) işlerini yapmak, yaptırmak, belediyelerin günlük katı atıklarını toplamak, toplatmak, katı atık bertaraf tesisi işletmek, işletmek tüm bu faaliyetlere ilişkin konularda karar almak yetkisinin birlik meclisine ait olduğu belirtilmiştir.

Ancak daha sonra Birlik Meclisi tarafından 06.10.2009 tarihinde alınan kararla üye belediyeler kendi sınırları içinde evsel atıklarını toplayıp katı atık düzenli depolama tesisine kadar atıklarına getirmekle yükümlü olup bu atıklardan ambalaj atıklarının ayrıştırılması ve bu atıkların depolanması sonucu oluşan enerji gelirlerinin yani katı atık tesisinin işletilmesinin Birliğe ait olduğu kararlaştırılmıştır. Birlik tarafından da bu işletmenin işletilmesi 2040 yılına dek üçüncü bir şahsa ihale edilmiştir.

Ayrıca 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun "Hesap verme sorumluluğu" başlıklı 8'nci maddesinde; *"Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır."* hüküm altına alınmıştır

Bu durumda İdare hem kendi sınırları içinde evsel atık toplama maliyetine katlanmakta hem de bu atıklardan elde edilen gelirden mahrum kalmaktadır. Dolayısıyla yüklenilen maliyetle herhangi bir gelir yaratılamamaktadır. Sonuç olarak Birliğe üye olan İdare tarafından evsel atıkların toplama maliyetinin de işleten birliğe ait olmasına dair alınacak bir kararla hem birlik tüzüğünün ilgili maddesine uygun hareket edilmesine hem İdarenin mahrum kaldığı gelirin maliyetine katlanmasına engel olacaktır.

BULGU 15: Belediyeye Ait Araçların Düzenli Takip Edilebilmesi İçin Araç Takip Sisteminin Kurulmaması ve Kiralanan Araçlarda İse Araç Takip Kitleri İçin İhale Dokümanlarında Cezai Şart Öngörülmemesi

Belediyeye ait araçlarda, araçların çalışma şeklinin takip edilebilmesi için araç takip sisteminin kurulmadığı, ayrıca Hizmet Alımı Suretiyle Taşıt Edinilmesine İlişkin Esas ve Usuller gereğince kiralanan araçların kontrol edilebilmesi için kullanılacak araç takip kitleri için ihale dokümanlarında cezai şart öngörülmediği tespit edilmiştir.

A) Belediyeye Ait Araçlarda Araç Takip Sisteminin Olmaması

30.06.2021 tarih ve 31527 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2021/14 sayılı Cumhurbaşkanlığı Tasarruf Tedbirleri Genelgesi ile resmi taşıtların edinilmesi ve kullanılmasına ilişkin düzenlenmeler yapılmıştır. Anılan Genelgeye göre;

“ ...

237 sayılı Kanun hükümlerinin izin verdiği hâller hariç hiçbir makama arazi binek gibi taşıtlar ile yabancı menşeli taşıt, makam aracı olarak tahsis edilmeyecektir.

...

Taşıtların verimli kullanımı ile işletme maliyetlerinin asgari seviyeye indirilmesine yönelik gerekli önlemler idarelerce alınacaktır. Bu kapsamda taşıtların masrafları gider türleri itibariyle plaka bazında düzenli olarak kayıt altına alınacak, harcama yetkililerince taşıtların çalışma süresi, güzergahı, ortalama yakıt tüketim değeri, bakım maliyetleri ve sürücü performans düzenli olarak izlenecektir.

...” şeklinde düzenlenmiştir.

Yukarıda anılan düzenlemeye aykırı olarak Belediyeye ait araçların düzenli takip edilebilmesi için araç takip sisteminin kurulmadığı tespit edilmiştir.

B) Kiralanan Araçların Kontrol Edilebilmesi İçin Kullanılacak Araç Takip Kitleri İçin İhale Dokümanlarında Cezai Şart Öngörülmemesi

Belediye tarafından kiralanan araçlara ilişkin olarak ihale dokümanlarında araç takip kitlerinin yer almaması durumunda herhangi bir cezai şart öngörülmediği tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "İhale ve ön yeterlik dokümanının içeriği ve idari şartnamede yer alması zorunlu hususlar" başlıklı 27'nci maddesine göre; ihale dokümanında, isteklilere talimatları da içeren idari şartnameler ile yaptırılacak işin projesini de kapsayan teknik şartnameler, sözleşme tasarısı ve gerekli diğer belge ve bilgiler bulunacaktır. Anılan maddenin r bendine göre idari şartnamede ihale konusuna göre ihale konusu işin başlama ve bitirme tarihi, yapılma yeri, teslim şartları ve gecikme hainde alınacak cezaların belirlenmesi zorunludur.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun "Borcun İfa Edilmemesi" başlıklı 112'nci maddesine göre; borç hiç veya gereği gibi ifa edilmezse borçlu, kendisine hiçbir kusurun yüklenemeyeceğini ispat etmedikçe, alacaklının bundan doğan zararını gidermekle yükümlü olacaktır. Dolayısıyla taraflar alacak ve borç ilişkisine girerken; alacaklı alacağını güvence altına almak için sözleşmeye cezai şart maddesi koydurması gereklidir.

Yukarıda anılan mevzuat hükümlerine aykırı olarak Belediye tarafından gerçekleştirilen araç kiralama ihalelerinde araç takip sisteminin kurulmamasına yönelik ihale dokümanlarında herhangi bir cezai şart öngörülmediği görülmüştür.

Yukarıda yer alan mevzuata uygun olarak Belediyenin yapmış olduğu ihale konusu işlerin denetiminin daha etkin olarak yerine getirilebilmesi için ilgili cezai şartların ihale dokümanlarına konulması gerekmektedir.

BULGU 16: Bütçe Emanetlerine Alınan Tutarların Muhasebe Kaydına Alınma Sırasına Göre Ödenmemesi

Bütçe Emanetleri Hesabına kaydedilen tutarların ilgililere ödenme sıralamasında mevzuata uyulmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Ödenemeyen giderler ve bütçeleştirilmiş borçlar" başlıklı 34'üncü maddesinin ikinci fıkrasında; kamu idarelerinin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması halinde giderlerin, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödeneceği; "Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları" başlıklı 61'inci maddesinin altıncı fıkrasında ise muhasebe yetkililerinin, bütçe emanetlerini muhasebe kaydına alınma sırasına göre ödenmesinden sorumlu olduğu belirtilmiştir.

27.05.2016 tarih ve 29724 sayılı Mükerrer Resmî Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 320 Bütçe Emanetleri Hesabına ilişkin işlemleri

düzenleyen 249'uncu maddesinde de; bütçe emanetine alınan tutarlardan gerek mali yıl içinde, gerekse yılı geçtikten sonra yapılacak ödemeler için muhasebe işlem fişi düzenleneceği ve bütçe emanetlerine alınan tutarların muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ilgililerine ödeneceği ifade edilmektedir.

Belediye'nin 2023 yılına ait yevmiye kayıtları incelendiğinde; (N – 4), (N – 3), (N – 2) ve (N – 1) yıllarına ait bütçe emanetleri tutarları bulunurken, 2021 yılı içerisinde cari yıla (N) ait bazı emanetleri daha önce ödediği yani bütçe emanetlerine alınan tutarları muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödenmediği tespit edilmiştir.

Bu itibarla, kamu kaynaklarının hukuka uygun bir şekilde kullanılmasını ve alacaklıların olası bir hak kaybı yaşamamasını teminen nakit yetersizliği dolayısıyla ilgililerine ödenemeyen ve bütçe emanetlerine alınan tutarların muhasebe kayıtlarına alındığı sıraya göre ödenmesi gerekmektedir.

BULGU 17: Coğrafi ve Kent Bilgi Sisteminin Kurulmaması

5393 sayılı Belediye Kanunu'nda belediyelerin görev ve sorumlulukları arasında sayılan Coğrafi ve Kent Bilgi Sisteminin (CBS) kurulmadığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nda belediyelerin görev ve sorumluluklarını hükme bağlayan 14'üncü maddesinin birinci fıkrasında Belediyenin, mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla, coğrafi ve kent bilgi sistemleri hizmetlerini yapacağı veya yaptıracağı belirtilmiştir.

CBS; her türlü coğrafi referanslı bilginin etkin olarak elde edilmesi, depolanması, güncellenmesi, kullanılması, analizi ve görüntülenmesi için bilgisayar donanımı, yazılımı, personel ve yöntemlerin organize olarak bir araya toplanmasını ifade eder. Dünya genelinde GIS (Geographic Information System) olarak adlandırılan bu sistem, gelişmeye dayalı yerel yönetim stratejisinde kentlerin planlanması, planların uygulanması, kentli ve taşınmazların coğrafi olarak izlenmesi gibi alanlarda etkin şekilde kullanılan bir araç haline gelmiş ve kent bazına indirildiğinde Kent Bilgi Sistemi (KBS) çatısı altında yerini almıştır.

Kent bilgisi, altyapıdan üstyapıya, planlamadan sağlığa, güvenlikten ulaşım, eğitimden turizme kısaca kent hayatındaki tüm olgulardır. Kurumlarca toplanan, saklanan, paylaşılan ve gerektiğinde kamuya sunulan hizmetlerdeki her bir fonksiyon, kent bilgisiyle doğrudan ilişkilidir. Kent bilgi sistemleri ise kent ve kentliye ait bilgilerin belirli yöntemlerle toplanması uygun yazılım ve donanımlar kullanıp bir veri tabanına aktarılması, veriler arasındaki ilişkilerin

kurulması, yönetilmesi ve doğru sorgulamalar oluşturup analizlerin yapılarak kentin her türlü ekonomik, sosyal, kültürel, idari ve diğer hizmetlerinin en iyi şekilde gerçekleştirilmesini sağlamak amacı ile kurulan sistemleri ifade eder.

Kent Bilgi Sistemi, kentsel faaliyetlerin yerine getirilmesinde en uygun kararı verebilmek için ihtiyaç duyulan, planlama, mühendislik, eğitim, sağlık, emniyet turizm ve benzeri temel hizmetler ile yönetsel bilgileri hızlı ve sağlıklı bir şekilde irdelemekte, bilgisayar teknolojisinin yardımıyla, kentin sosyokültürel gelişiminin izlenerek gerekli fiziksel planlama çalışmalarının yönlendirilmesine, kentin alt ve üst yapı tesislerinin bakım-onarım ve yenilenmesine, imar-kadastro-insan-toprak ilişkilerinin kurulmasına, ulaşım-nüfus vb. analizlerin yapılmasına yardımcı olmaktadır. Belediyeler, kent halkının yerel nitelikteki ortak hizmetlerinin yürütülmesinde görevli, yetkili ve sorumludurlar. Yönetimlerde sağlıklı bilgiye hızlı erişimin sağlanması, kentsel faaliyetlerin yerine getirilmesi, kente ait konumsal bilgilerin kontrol altına alınarak düzenli bir şekilde işlenmesi ile mümkün olacaktır.

Gelişen teknoloji ile kentteki konumsal bilgiler, bir araya getirilerek bilgisayar ortamında depolanabilmekte ve işlemler bu bilgisayarlar aracılığı ile takip ve organize edilebilmektedir. Bilgi teknolojisi, karar alma sürecinde temel girdileri oluşturan bilgilerin hızlı, güvenilir ve kapsamlı olmasını sağlayarak, karmaşık organizasyonların etkin ve verimli bir biçimde yönetimini kolaylaştırmaktadır.

İlgili mevzuat hükmü çerçevesinde kentsel hizmetlerin verimli sunulmasını sağlayan bir araç olan coğrafi ve kent bilgi sistemlerinin yapılması veya yaptırılması temin edilmelidir.

BULGU 18: Engelli Memur İstihdamının Yetersiz Olması ve Sosyal Hizmetler Kapsamındaki Çocukların İstihdam Edilmemesi

Belediyede zorunlu bulunan engelli memur ile Sosyal Hizmetler Kanunu uyarınca istihdam edilmesi zorunlu personellerin istihdam edilmediği tespit edilmiştir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 53'üncü maddesinde engelli personel çalıştırma yükümlülüğü düzenlenmiştir. Buna benzer bir düzenleme 07.02.2014 tarih ve 28906 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Engelli Kamu Personel Seçme Sınavı ve Engellilerin Devlet Memurluğuna Alınmaları Hakkında Yönetmelik'te detaylı şekilde düzenlenmiştir.

Anılan mevzuat hükümleri gereğince İdareler çalıştırdıkları personele ait kadrolarda %3 oranında engelli personel çalıştırması zorunludur.

2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu'nun Ek 1'inci maddesinin birinci fıkrasında; haklarında korunma veya bakım tedbir kararı alınmış olup Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın sosyal hizmet modellerinden yararlanan çocukların kamu kurumlarında istihdamı düzenlenmiş; aynı fıkranın (a) bendinde kamu kurum ve kuruluşları tarafından hangi statüde olursa olsun serbest kadro ve pozisyonları toplamının binde birinin bu madde kapsamında istihdam edilecekler için ayrılacağı, serbest kadro ve pozisyon toplamının binden az olması hâlinde dahi kamu kurum ve kuruluşlarında en az bir personelin bu madde kapsamında istihdam edileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede Belediyenin 657 sayılı Kanun'un anılan hükümleri ile 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu'nun Ek 1'inci maddesinin birinci fıkrası gereğince zorunlu personelleri istihdam etmediği görülmüştür. Anılan mevzuat hükümleri gereğince istihdam edilmesi gereken zorunlu personel için gerekli çalışmaların yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 19: İdare Tarafından Kiraya Verilen Bazı İşyerlerinin İş Yeri Açma ve Çalışma Ruhsatının Bulunmaması

Kamu idaresi tarafından kiraya verilen ve ruhsata tabi olan bazı işyerlerinin işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyette bulunduğu görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "İşyeri Açma İzni Harcı" başlıklı 81'inci maddesinde, belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir işyerinin açılmasının İşyeri Açma İzni Harcına tabi olduğu hükmü yer almaktadır.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in "İşyeri açılması" başlıklı 6'ncı maddesinin birinci fıkrasında ise;

"Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz. İşyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemler bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmaz. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır..." denilmektedir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre belediye yetki ve görev alanı içerisinde işyeri açma ve çalışma ruhsatı almadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz. İş yeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri ise yetkili idare tarafından kapatılır.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi sırasında Belediye tarafından kiraya verilen ve ruhsata tabi iş yerlerinin bilgileri ile ruhsat biriminin verileri karşılaştırılmıştır. Bunun sonucunda ruhsata tabi olan ancak işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmaksızın faaliyet gösteren bazı işyerlerinin varlığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresince yetki ve görev alanındaki işletmelerin, işyeri açma ve çalışma ruhsatından muaf olanları da dikkate alarak, işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının bulunup bulunmadığının takibinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 20: İdarenin Mülkiyetinde Bulunan Güneş Enerji Santralının Belediyenin Hiçbir Müdürlüğü ile İlişkilendirilmemesi Nedeniyle Bakım ve Onarımının Aksaması

Yapılan incelemelerde İdarenin mülkiyetinde bulunan güneş enerji santralının herhangi bir müdürlüğe bağlı olmaması sebebiyle genel bakımlarının yapılmadığı bu durumun söz konusu güneş santralin üretim kalitesini ve kapasitesini düşürdüğü görülmüş olup söz konusu tesisin üretim verilerinin de faturalar üzerinden kontrollerinin de yapılmadığı tespit edilmiştir.

12.05.2019 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 30772 sayılı Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmeliğin Aylık Mahsuplaşma Uygulaması başlıklı 26’ncı maddesinde; *"Yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı olarak gerçek veya tüzel kişiler tarafından kurulan ve işletilen üretim tesislerinde aylık mahsuplaşma sonucunda her fatura döneminde şebekeye verilen ihtiyaç fazlası elektrik enerjisi görevli tedarik şirketi tarafından, on yıl süreyle satın alınır. Bu süre ilgili üretim tesisinin 19’ uncu maddenin ikinci fıkrası çerçevesinde şebekeye enerji vermeye başladığı tarihten itibaren hesaplanır."* hükmü gereği söz konusu tesisin ihtiyaç fazlası üretimi on yıl süreyle şirket tarafından satın alınacaktır.

Mezkur Yönetmelik’in, Aylık Mahsuplaşma Uygulaması başlıklı 26’ncı maddesinde; *"Bu tesislerde üretilerek sisteme verilen ihtiyaç fazlası enerjinin ilgili tüketim tesisinin abone grubuna ait tek zamanlı aktif enerji bedeli üzerinden satın alınacağı"* ve *"Tesisler için aylık mahsuplaştırma sonucunda ihtiyaç fazlası enerji oluşması halinde piyasa işletmecisi tarafından kendisine yapılan ödemeyi, kendisine ödeme yapılan takvim ayını izleyen ayın en geç beşinci işgününe kadar ilgili üreticilere öder."* Hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümler çerçevesinde ilgili tesisin enerji üretimiyle Belediyenin enerji tüketim faturaları mahsuplaşma üzerine anlaşarak yürütülmektedir. Ancak yapılan incelemelerde bu mahsuplaşma tamamen dağıtıcı firma tarafından hesaplanmakta ve faturalanmaktadır. Bu faturalanma sürecinde ilgili tesisin herhangi bir müdürlüğe bağlı olmaması sebebiyle kontrollerinin yapılmadığı ve fatura ödemelerinde gerçek üretim verilerinin bu faturalara yansıtılıp yansıtılmadığı hususunda İdarenin bilgisinin olmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca tesisin genel bakımlarının da aksadığı ve üretim sürecinde yapılması gereken bakımlarında yapılmadığı görülmüştür.

Sonuç olarak kapsamlı bir kaynak yaratılması sonucu yatırım yapılan bu üretim tesisin düzenli olarak bakımlarının yapılması ve üretim verileri ile fiili tüketim verilerinin faturalara yansıtılıp yansıtılmadığı ödemeler öncesinde kontrol edilmesi gerekmekte olup bu kontrollerin belediyelerin icracı birimi olan bir müdürlük tarafından yerine getirilmesi uygun olacaktır.

BULGU 21: İhtiyacın Sadece Gerçek veya Tüzel Tek Kişi Tarafından Karşılanabileceğinin Mevzuata Uygun Olarak Açıklanmaması

İdare tarafından 4734 sayılı Kanun'un "Doğrudan temin" başlıklı 22'nci maddesinin birinci fıkrasının a bendi kapsamında yapılan alımların sebeplerinin mevzuata uygun olarak açıklanmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Doğrudan temine ilişkin açıklamalar" başlıklı 22'nci maddesinin "22.1. Genel olarak" adlı birinci fıkrasının 22.1.1.5. numaralı alt bendinde;

"Ayrıca, 4/3/2009 tarihli ve 27159 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İhale Uygulama Yönetmeliklerinde 4734 sayılı Kanununun 22 nci maddesinin (a), (b), (c) bentleri kapsamında idarece yapılacak alımlarda kullanılmak üzere, "4734 sayılı Kanununun 22 nci maddesinin (a), (b), (c) Bentleri Kapsamında Tek Kaynaktan Temin Edilen Mallara/Hizmetlere İlişkin Form" yer almaktadır (KİK022.0/M ve KİK021.0/H). Anılan form hazırlanırken formdaki dipnot belirlemelerine özellikle dikkat edilmesi gerekmektedir. Buna göre alımın gerçek veya tüzel tek kişiden yapılma sebepleri ayrıntılı, net ve objektif bir biçimde ortaya konacak, Kanununun 22 nci maddesinin anılan bentlerinde belirtilen hükümlerin uygulanabilir olmasını sağlayan sebepler detaylı olarak yazılacak, bunlara ilişkin belgeler de anılan forma eklenecektir. Diğer yandan mal alımlarıyla ilgili olarak; ihtiyacın niteliği, ihtiyaç konusu malın ayrıntılı teknik özellikleri ve ne amaçla kullanılacağı, anılan amacı en az aynı verimlilik, etkinlik ve fonksiyonellikte karşılayabilecek diğer ürünlerin-modellerin-markaların vb.

bulunup bulunmadığının tespitinin yapılıp yapılmadığı ve bulunmuyorsa nedenleri, ihtiyaç konusu malı satan başka firmaların olup olmadığı gibi hususlara yer verilecektir.” açıklamasına yer verilmiştir.

Anılan Tebliğ'in “İhtiyacın gerçek veya tüzel tek kişiden temini başlıklı” 22.2’nci fıkrasında ise; aynı şekilde ilgili standart formun kullanılarak ihtiyacın neden sadece gerçek veya tüzel tek kişi tarafından karşılanabileceğinin detaylı olarak yazılacağı, fiyat araştırmasının yapılacağı, ihtiyaç konusu malın veya hizmetin niteliklerinin tarif edileceği ve bu hususlara ilişkin bütün belgelerin standart forma ekleneceği ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede; 4734 sayılı Kanun’un 22’nci maddesinin a bendi kapsamında yapılan araç bakımlarına ilişkin alımlarında ihtiyacın neden sadece gerçek veya tüzel tek kişi tarafından karşılanabileceğinin detaylı olarak ifade edilmediği, standart formun açıklama kısmına sadece mevzuat metninin yazıldığı ve herhangi bir açıklamaya yer verilmediği, fiyat araştırmasının yapılmadığı ve ihtiyaç konusu malın veya hizmetin niteliklerinin tarif edilerek bu hususlara ilişkin gerekli belgelerin standart forma eklenmediği görülmüştür.

Bu çerçevede söz konusu hizmet alımlarının mevzuatta belirtildiği şekilde yapılması gerekmektedir.

BULGU 22: İmar Harçlarından ve Yatırım Bütçesinden Ayrılması Gereken Yüzde Beşlik Kısımın Kentsel Dönüşüm Hesabına Aktarılmaması

Belediye tarafından 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun gereğince imar harçlarından ve yatırım bütçesinden ayrılıp kentsel dönüşüm hesabına aktarılması gereken tutarın hesaplanmadığı ve kentsel dönüşüm hesabına aktarılmadığı görülmüştür.

6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanunun “Dönüşüm gelirleri” başlıklı 7’nci maddesinde;

“ ...

Bu Kanun kapsamında uygulamada bulunacak olan belediyeler, yatırıma ilişkin yıllık bütçelerinin yüzde beşi ile 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 80 inci maddesi uyarınca tahsil edilen harç gelirlerinin yüzde ellisini, bu Kanunda öngörülen uygulamalara ayırmak zorundadır.” şeklinde düzenleme yapılmıştır.

Bitlis Merkez Dereüstü Kentsel Dönüşüm Projesi Riskli Alan Kararı 21.04.2020 tarihli 31106 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Söz konusu riskli alanda kamulaştırma işlemlerini yürütmek üzere Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının 16.07.2020 tarih ve 148468 sayılı Bakanlık Makamı Oluru ile Bitlis Belediyesi yetkilendirilmiştir.

Anılan Kanun hükümleri ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 80'inci maddesi uyarınca tahsil edilen harç gelirlerinin yüzde ellisinin kentsel dönüşüm hesabına aktarılması gerekmektedir.

Yapılan incelemede; imar harçlarından ve yatırım bütçesinden ayrılıp kentsel dönüşüm hesabına aktarılması gereken tutarın kentsel dönüşüm hesabına aktarılmadığı görülmüştür. Belediye tarafından ayrılması gereken tutarların kentsel dönüşüm hesabına aktarılması sağlanmalıdır.

BULGU 23: İşçilere Yıllık Fazla Çalışma Sınırı Olan 270 Saatin Üzerinde Fazla Çalışma Yaptırılması

Belediyede görevli bazı işçilere 4857 sayılı İş Kanunu'na aykırı olarak bir yıl içerisinde iki yüz yetmiş saati aşacak şekilde fazla çalışma yaptırıldığı görülmüştür.

4857 sayılı Kanun'unun 41'inci maddesinin 8'inci fıkrasında; fazla çalışma süresinin toplamının bir yılda 270 saatten fazla olamayacağı ifade edilmiştir.

06.04.2004 tarih ve 25425 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İş Kanununa İlişkin Fazla Çalışma ve Fazla Sürelerle Çalışma Yönetmeliği'nin "Fazla Çalışmada Sınır" başlıklı 5'inci maddesinin 1'inci fıkrasında da fazla çalışma süresinin toplamının bir yılda 270 saatten fazla olamayacağı ve bu süre sınırının işyerlerine veya yürütülen işlere değil işçilerin şahıslarına ilişkin olduğu açıklanmıştır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerinden, yıllık 270 saatin üzerinde fazla çalışma yaptırılmasının mümkün olamayacağı anlaşılmaktadır.

Sonuç olarak, işçilerin fazla çalışmalarının kanunda yer alan 270 saati aşmayacak şekilde yaptırılması gerekmektedir.

BULGU 24: İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması

Belediyede çalışan işçilerin sosyal hakları olan yıllık ücretli izinlerinin zamanında düzenli olarak kullandırılmadığı ve bu nedenle birikmiş yıllık izin sürelerinin bulunduğu görülmüştür.

Anayasa'nın "Çalışma şartları ve dinlenme hakkı" başlıklı 50'nci maddesinde; dinlenmenin çalışanların hakkı olduğu ve bu haklar ile şartlarının kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği; 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu; 59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği; 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık iznin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ile işverence tutulması zorunlu kayıtların şekline ilişkin hususların ilgili Bakanlık tarafından hazırlanacak bir Yönetmelik ile gösterileceği belirtilmiştir.

Bu Kanun hükmüne istinaden 03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili olarak İş Kanunu'ndaki hükümlerle benzer mahiyette düzenlemeler yapılmıştır.

Aynı Kanun'un 103'üncü maddesinde ise yıllık ücretli izni bu Kanun'un 56'ncı maddesine aykırı olarak bölen veya hak edilmiş izni kullanmadan iş sözleşmesinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya belirtilen Yönetmelik'in esas ve usullerine aykırı olarak izin kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için ikiyüzyirmi Türk Lirası (2023 yılında 1683 TL) idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Ayrıca Cumhurbaşkanlığı'nın 30.06.2021 tarih ve 31527 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tasarruf Tedbirleri konulu 2021/14 sayılı Genelge'sinde; 4857 sayılı Kanun kapsamında çalışan işçilerin yıl içinde kazandıkları yıllık ücretli izin sürelerinin ilgili yıl

içerisinde, önceki yıllarda hak kazanıp kullanmadıkları yıllık izin sürelerinin de yürütülen hizmetlerde aksamaya sebep olmayacak şekilde azami üç yıl içerisinde kullandırılması gerektiği belirtilmiştir

Yukarıda yer alan düzenlemelere göre işverenin yıllık izinleri kullandırma yükümlülüğünü yerine getirmemesi ve işçinin de izin hakkından feragat etmesi mümkün değildir. Diğer taraftan işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları ücrete dönüşmekte ve yıllık izin karşılığı yapılacak olan bu ücret ödemesi de işçinin son ücreti üzerinden yapılacağından yüksek tutarlarda ödeme yapılmasına neden olmaktadır. Ayrıca Anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda idareler, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 103'üncü maddesi gereğince idari para cezası ile karşı karşıya kalabilmektedir.

Yapılan incelemede, Belediyede görev alan kadrolu ve sürekli işçilerin yıllık izinlerini kullanmadığı tespit edilmiştir. Bu işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları işçinin son ücreti dikkate alınarak izin ücreti ödeneceğinden idareler açısından öngörülemeyen giderlerin ortaya çıkmasına neden olacaktır.

Belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde Belediyede çalışan işçilerin yıllık ücretli izinlerinin, mevzuata uygunluk ve belediyeye ek mali külfet getirmemesi amacıyla biriktirilmeden, zamanında ve düzenli olarak kullandırılması sağlanmalıdır.

BULGU 25: Kira Gelirlerinin Takibinin Yapılmaması

Belediye tarafından kiraya verilen taşınmazların kiralama dosyaları ve kira gelirlerine ilişkin yapılan incelemede, kirasını vadesinde veya hiç ödemeyen işletmeler için herhangi bir işlem yapılmadığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 38'inci maddesinde Belediye Başkanının; Belediye teşkilâtının en üst amiri olarak belediye teşkilâtını sevk ve idare etmek, belediyenin hak ve menfaatlerini korumak; belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmekle görevli olduğu belirtilmektedir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları" başlıklı 61'inci maddesinde, gelirlerin ve

alacakların tahsili ile muhasebe kayıtlarının usulüne uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasından muhasebe yetkilisi sorumlu kılınmıştır.

5018 sayılı Kanun'un "Gelirlerin toplanması sorumluluğu" başlıklı 38'inci maddesinde ise kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanların, bu işlemleri zamanında ve eksiksiz olarak yapmakla sorumlu oldukları belirtilmiştir.

Belediyenin kira gelirlerine ilişkin tahakkuk ve tahsilatların incelenmesi sonucunda, 2023 yılı itibariyle 2021 yılından itibaren tahakkuk ettirildiği halde tahsil edilmeyen ve yasal takibi de yapılmayan 3.013.253,14 TL kira alacağının bulunduğu tespit edilmiştir.

Belediyenin gelirlerinin elde edilmesinde yetki ve sorumluluğu olanların, bu gelirlerin takip ve tahsili için gerekli önlemleri almaları, bu bağlamda kira alacaklarıyla ilgili tahsilatların gerçekleşmesi için gerekli yasal takibin yapılması gerekmektedir.

BULGU 26: Kredi Kartları ile Yapılan Tahsilatların Mevzuatta Belirtilen Süre İçinde Kurumun Banka Hesabına Aktarılmaması

Kredi kartı ile yapılan tahsilatların, mevzuatta belirlenen sürelerde İdarenin kamu sermayeli banka hesaplarına aktarılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 109 Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabının niteliğini açıklayan 73'üncü maddesinde; banka kredi kartları ile yapılan tahsilatlara ilişkin olarak Hazine ve Maliye Bakanlığınca genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri için belirlenen usul ve esaslara uyulacağı hüküm altına alınmıştır.

08.03.2019 tarih ve 30708 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği'nin, "Uygulama ve kullanılacak araçlar" başlıklı 5'inci maddesinin üçüncü fıkrasında;

"... Gerçekleştirilen tahsilat tutarlarının, özel kanunların verdiği yetki kapsamında yapılan düzenlemelerde yer alan hükümler saklı kalmak kaydıyla takip eden iş günü içinde, yurt içinde yerleşik tüm bankalar aracılığıyla kredi kartları ile yapılan tahsilatın ise azami 20 gün içerisinde ilgili kurumun kamu sermayeli bankadaki hesabına aktarılması zorunludur."

Denilmektedir.

Aynı Yönetmelik'in "Diğer hususlar" başlıklı 12'nci maddesinde ise;

“(1) Kurumlar bankalarla yapacakları protokollerde bu Yönetmelik hükümlerine uygun düzenlemeler yapmakla yükümlüdür.

(2) Bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden önce yapılmış olan protokoller, sürelerinin bitimine kadar uygulanmaya devam olunur.

(3) Bu Yönetmelik hükümlerine göre yapılacak protokollerin süresi bir yılı geçemez.”

Denilmektedir.

Yapılan incelemede kredi kartı ile yapılan tahsilatların 20 günden daha uzun sürelerle belediye banka hesabına aktarıldığı tespit edilmiştir.

Belirtilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde mali kaynaklarının etkin ve verimli kullanılmasını teminen, kredi kartı tahsilatlarının valör süreleri, geçerliliği en fazla bir yıl olan protokoller vasıtasıyla hüküm altına alınmalı ve kredi kartları ile yapılan tahsilatların azami 20 gün içerisinde ilgili kurumun kamu sermayeli bankadaki hesabına aktarılmalıdır.

BULGU 27: Kurum Lehine Hükmedilen Vekâlet Ücretlerinin Tahsilinin Kayıt ve Dağıtımında Mevzuata Uyulmaması

Belediyenin kazandığı davalara ilişkin vekâlet ücretinin kaydının ve dağıtımının 659 sayılı Kararnameye uygun yapılmadığı görülmüştür.

659 sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararname'nin “Davalardaki temsilin niteliği ve vekâlet ücretine hükmedilmesi ve dağıtımı” başlıklı 14' üncü maddesinde;

“(1) Tahkim usulüne tabi olanlar dâhil adli ve idari davalar ile icra dairelerinde idarelerin vekili sıfatıyla hukuk birimi amirleri, muhakemat müdürleri, hukuk müşavirleri ve avukatlar tarafından yapılan takip ve duruşmalar için, bu davaların idareler lehine neticelenmesi halinde, bunlar tarafından temsil ve takip edilen dava ve işlerde ilgili mevzuata göre hükmedilmesi gereken tutar üzerinden idareler lehine vekalet ücreti takdir edilir.

(2) İdareler lehine karara bağlanan ve tahsil olunan vekalet ücretleri, hukuk biriminin bağlı olduğu idarenin merkez teşkilatında bir emanet hesabında toplanarak idare hukuk biriminde fiilen görev yapan personele aşağıdaki usul ve sınırlar dâhilinde ödenir.

a) *Vekâlet ücretinin; dava ve icra dosyasını takip eden hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü veya avukata %55'i, dağıtımın yapıldığı yıl içerisinde altı aydan fazla süreyle hukuk biriminde fiilen görev yapmış olmak şartıyla, hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü ve avukatlara %40'ı (...)(1) eşit olarak ödenir.*

b) *Ödenecek vekâlet ücretinin yıllık tutarı; hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü, avukatlar için (10.000) gösterge (...)(1) rakamının, memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak aylık brüt tutarının oniki katını geçemez.*

c) *Yapılacak dağıtım sonunda arta kalan tutar, hukuk biriminde görev yapan ve (b) bendindeki tutarları dolduramayan hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü ve avukatlara ödenir. Bu dağıtım sonunda arta kalan tutar üçüncü bütçe yılı sonunda ilgili idarenin bütçesine gelir kaydedilir.*

(3) Hizmet satın alınan avukatlara yapılacak ödemeler bu madde kapsamı dışındadır.”
düzenlemesi yapılmıştır.

659 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 182' inci maddesi gereği belediyelerde vekâlet ücretlerinin tahsili ve dağıtımında bu Kanun Hükmünde Kararname hükümleri uygulanacaktır. 659 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 14' üncü maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde yer alan 10.000 gösterge rakamı Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2022 ve 2023 Yıllarını Kapsayan Toplu Sözleşme ile 20.000 gösterge rakamı olarak uygulanmıştır.

Belediyenin taraf olduğu davalar sonucu lehine hükmedilen vekâlet ücretleri emanet hesabına alacak kaydedilecek, kaydedilen tutarlar yukarıda belirtilen madde çerçevesinde dağıtılacak, artan tutarlar ise 659 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 14' üncü maddesinin ikinci fıkrasının (c) bendinin ikinci cümlesinde yer alan, “*Bu dağıtım sonunda arta kalan tutar üçüncü bütçe yılı sonunda ilgili idarenin bütçesine gelir kaydedilir.*” hükmüne göre gelir kaydedilecektir. 659 sayılı KHK'nin 14' üncü maddesine göre temsil ve takip edilen dava ve işlerde görevli olan yani dava ve icra dosyasını takip eden hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü veya avukata %55'i, dağıtımın yapıldığı yıl içerisinde altı aydan fazla süreyle hukuk biriminde fiilen görev yapmış olmak şartıyla, hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü ve avukatlara %40'ı eşit olarak ödenir ile (b) bendinde, “... *gösterge rakamının, memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak aylık brüt tutarının oniki katını geçemez*” denilmek suretiyle iki ölçüt getirilmiştir.

Belediye ile kısmi zamanlı sözleşmesi olan avukatın idarenin taraf olduğu davalardan kazandığı vekalet ücretinin kayıt ve dağıtımının 659 sayılı Kararnameye uygun yapılmadığı anlaşılmıştır.

Belediyenin taraf olduğu davalar sonucu lehine hükmedilen vekâlet ücretleri emanet hesabına alacak kaydedilecek, kaydedilen tutarlar yukarıda belirtilen madde çerçevesinde dağıtılacak, artan tutarlar ise 659 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 14' üncü maddesinin ikinci fıkrasının (c) bendinde yer alan ifadeye göre gelir kaydedilecektir.

Tahsil edilen vekâlet ücretlerinin emanet hesabına kaydı yapılarak 659 sayılı Kararname'nin 14'üncü maddesindeki ölçütlere göre dağıtımının yapılması gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 28: Meslek Odası Birliğine Taşınmaz Tahsis Edilmesi

İdarenin mülkiyetinde bulunan mezbahanın bir meslek odası birliğine tahsis edildiği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Taşınmaz tahsisi" başlıklı 47'nci maddesinde, kamu idarelerinin kanunlarında veya Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde belirtilen kamu hizmetlerini yerine getirebilmek için mülkiyetlerindeki taşınmazlarla Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri, birbirlerine ve köy tüzel kişiliklerine bedelsiz olarak tahsis edebileceği;

Hazinenin özel mülkiyetindeki taşınmazlarla Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri tahsis etmeye, kamu ihtiyaçları için gerekli olmayanların tahsisini kaldırmaya Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının; diğer taşınmazları tahsis etmeye ve tahsisini kaldırmaya ise maliki kamu idaresinin yetkili olduğu;

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin esas ve usûller Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirleneceği;

Kanunlardaki özel hükümlerin saklı olduğu;

Hüküm altına alınmıştır.

5018 sayılı Kanun 47'inci maddesine istinaden çıkarılan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmelik'in 4'üncü maddesinin birinci fıkrasında,

belediyelerin mülkiyetlerinde bulunan taşınmazların tahsisini 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesinin h bendine göre yapacağı düzenlenmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15' inci maddesinin birinci fıkrasının h bendinde, mahallî müşterek nitelikteki hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla, belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde taşınmaz almak, kamulaştırmak, satmak, kiralamak veya kiraya vermek, trampa etmek, tahsis etmek, bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesis etmek belediyenin yetkileri arasında sayılmıştır. Yine aynı maddenin altıncı fıkrasında, belediyelerin meclis kararıyla, sağlık, eğitim, sosyal hizmet ve turizmi geliştirecek projelere Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının onayı ile ücretsiz veya düşük bir bedelle amacı dışında kullanılmamak kaydıyla taşınmaz tahsis edebileceği belirtilmiştir.

Mezkûr Kanun'un "Diğer kuruluşlarla ilişkiler" başlıklı 75'inci maddesinde;

"Belediye, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda;

...

c) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 07.06.2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir. Diğer dernek ve vakıflar ile gerçekleştirilecek ortak hizmet projeleri için mahallin en büyük mülki idare amirinin izninin alınması gerekir.

d) Kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebilir. Bu taşınmazlar aynı kuruluşlara kiraya da verilebilir. Bu taşınmazların, tahsis amacı dışında kullanılması hâlinde, tahsis işlemi iptal edilir. Tahsis süresi sonunda, aynı esaslara göre yeniden tahsis mümkündür." hükümleri yer almaktadır.

Diğer yandan, 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un Ek 4' üncü maddesi;

"Ek: 27/3/2015-6639/15 md.; Değişik: 18/1/2017-6770/22 md.) Türkiye Kızılay Derneği, Türkiye Yeşilay Cemiyeti ve Türkiye Yeşilay Vakfı ile Darülaceze Başkanlığı, Darüşşafaka Cemiyeti ve Türk Hava Kurumu tarafından kuruluş amaçlarına uygun olarak

kullanılmak üzere ihtiyaç duyulan mülkiyeti Hazineye kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazlar üzerinde adı geçen Dernek, Vakıf, Başkanlık, Cemiyetler ve Kurum lehine kırk dokuz yıl süre ile bedelsiz irtifak hakkı tesis edilebilir. ...

Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınan vakıflar ile kamu yararına çalışan derneklerden öğrencilere yönelik eğitim ve yurt temini faaliyeti bulunanlardan Gençlik ve Spor Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından müştereken belirlenen şartları sağlayanlar lehine, kuruluş amaçlarına uygun olarak kullanılmak üzere mülkiyeti Hazineye veya kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazlar üzerinde kırk dokuz yıl süre ile bedelsiz irtifak hakkı tesis edilebilir...” hükümlerini içermektedir.

Yukarıda zikredilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere; belediyeler 5393 sayılı Kanun’un 75’inci maddesinin (c) bendine göre kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ile bu maddede belirtilen şartların yerine getirilmesi kaydıyla ancak ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir. Diğer dernek ve vakıflar ile gerçekleştirilecek ortak hizmet projeleri için mahallin en büyük mülki idare amirinin izninin alınması gerekir.

Yine belediyeler 5393 sayılı Kanun’un 75 d bendine göre de bu maddede belirtilen şartların yerine getirilmesi kaydıyla kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak belediye meclis kararı ile ancak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis edebilir. Bu idarelerin dışında kalan gerçek ve tüzel kişilere, derneklere, sivil toplum kuruluşlarına veya meslek kuruluşlarına süresi her ne olursa olsun belediye taşınmazlarını 75’ inci maddeye göre doğrudan tahsis edemez, ancak 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine uygun olarak kiralayabilirler.

Belediyeler ayrıca 5393 sayılı Kanun’un 15’ inci maddesine göre meclis kararı ile sağlık, eğitim, sosyal hizmet ve turizmi geliştirecek projelere de Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının onayı ile ücretsiz veya düşük bir bedelle amacı dışında kullanılmamak kaydıyla taşınmaz tahsis edebilir. Yapılan incelemede 05.09.2023 tarih ve 82 sayılı Meclis Kararı söz konusu mezbahanın tahsisi yapılmıştır.

Sonuç olarak, meslek odası birliğine taşınmaz tahsis edilmesi mevzuata aykırılık teşkil etmekte olup söz konusu tahsisin kaldırılması gerekmektedir.

BULGU 29: Organize Sanayi Bölgesi’ndeki Fabrikalardan Çevre ve Temizlik Vergisi Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması

Organize Sanayi Bölgesi’nde (OSB) yer alan bazı işyerlerinden, Çevre ve Temizlik Vergisi’nin (ÇTV) tahakkuk ve tahsilatının yapılmadığı tespit edilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu’nun Mükerrer 44’üncü maddesinde; *“Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalar çevre temizlik vergisine tabidir. Verginin mükellefi, binaları kullananlardır. Mükellefiyet binanın kullanımı ile başlar.”* denilmektedir.

Yapılan incelemede belediye sınırları içinde yer alan OSB bölgesinde yer alan işyerlerinden ÇTV’nin tahakkuk ve tahsilatının yapılmadığı görülmüştür.

Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalar çevre temizlik vergisine tabidir. Bu eksik uygulamanın Belediye hesaplarında 600 – Gelirler Hesabı’nın rakamsal boyutunun daha düşük görünmesine neden olmaktadır. OSB bölgesindeki işyerlerinden ÇTV’nin tahakkuk ve tahsilatının yapılması gerekmektedir.

BULGU 30: Parasal Limitler Dahilinde Yapılan Mal Alımlarındaki Sınırın Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 22’nci maddesinin (d) bendinde belirtilen parasal limitler dahilinde yapılan mal alımlarına ilişkin harcamaların yıllık toplamının, 2023 yılı bütçesine bu amaçla konulan ödeneklerin %10’ unu, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aştığı görülmüştür.

4734 sayılı Kanun’un 62’nci maddesinin (1) bendinde;

“Bu Kanunun 21 ve 22 nci maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10’unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamaz.” denilmektedir.

31.12.2020 tarih ve 31351 sayılı Resmi Gazete ’de yayımlanan “4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 62’nci maddesinin (1) bendi Kapsamında Yapılacak Başvurulara İlişkin Tebliğ”in “Genel Esaslar” başlıklı 4’üncü maddesinin ikinci fıkrasında; Kanun’un 62’nci maddesinin (1)

bendine göre, Kanun kapsamında yer alan ve bütçe sahibi olan kamu idarelerinin; Kanun'un gerek 21'inci maddesinin (f) bendi, gerekse temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve işeyle ilişkin alımlar hariç 22'nci maddesinin (d) bendi kapsamında yapacakları harcamalarda, bütçelerine bu amaçla konulan ödeneklerin %10' unu Kurulun uygun görüşü olmadan aşamayacağı, bu oran aşılarak Kuruma yapılan başvuruların reddedileceği,

3'üncü fıkrasında ise Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendi ve 22'nci maddesinin (d) bendine göre ihtiyaçların temininde bütçe sahibi olan kamu idareleri tarafından, yıllık bütçelerine bu amaçla konulan toplam ödenek tutarının dikkate alınacağı; mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine bu amaçla konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı %10 oranının hesaplanacağı, ifade edilmiştir.

Belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca 4734 sayılı Kanun'un temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve işeyle ilişkin alımlar hariç 22'nci maddesinin (d) bendi kapsamında yapılacak harcamalarda Kurum bütçelerine bu amaçla konulan ödeneklerin %10' unun Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadan aşılması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, 2023 yılı içerisinde bu amaç için ayrılan toplam ödenek tutarının 59.953.152,00 TL olduğu, bunun %10'una tekabül eden tutarının 5.995.315,2 TL olduğu, ancak 4734 sayılı Kanun'un 22' nci maddesinin (d) bendi kapsamında toplam 21.744.305,02 TL tutarında harcama yapılmak suretiyle Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan kanunda belirtilen limiti aşan bir harcama yapıldığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından 2023 yılı içerisinde 4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinin (d) bendi kapsamında gerçekleştirilen mal alımlarında, bütçeye bu amaçla konulan ödeneklerinin %10'u tutarındaki sınırının aşılması, aşımın söz konusu olacağı durumlar için Kamu İhale Kurulundan önceden uygun görüş alınması gerekmektedir.

BULGU 31: Parasal Limitlerin Altında Kalmak Amacıyla Mal ve Hizmet Alımlarının Kısımlara Bölünerek Doğrudan Temin Yöntemi ile Gerçekleştirilmesi

İhale usulleri ile yapılması gereken bazı mal ve hizmet alımlarının, parasal limitin altında kalacak şekilde kısımlara bölünerek doğrudan temin yöntemiyle yapıldığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel İlkeler" başlıklı 5'inci maddesinde idarelerin, bu Kanun'a göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi,

güvenirliliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumlu olduğu, eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işleri kısımlara bölünemeyeceği, bu Kanun'a göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulünün temel usuller olduğu düzenlenmiştir.

Aynı Kanun'un "Doğrudan Temin" başlıklı 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde ise 01.02.2023-31.01.2024 tarihleri arasında büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde bulunan idarelerin 431.810,00 TL'yi, diğer idarelerin 143.845,00 TL'yi aşmayan ihtiyaçlarını doğrudan temin usulü ile karşılayabilecekleri belirtilmiştir.

Ayrıca ihale uygulama yönetmeliklerinin (mal, hizmet, yapım) "Temel İlkeler" başlıklı ve benzer düzenlemeleri içeren maddelerinde; eşik değerlerin veya parasal limitlerin altında kalmak amacıyla alımların kısımlara bölünemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 22.5.1.2' inci maddesinde 4734 sayılı Kanun'un 19' uncu maddesine göre açık ihale usulü ile temini gereken ihtiyacın, Kanun'un 22' nci maddesinin (d) bendi için öngörülen parasal sınırların altında kalacak şekilde, adet bazında veya aynı ihale konusu içinde yer alabilecek nitelikteki mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin, kalemlere veya gruplara bölünmek suretiyle aynı Kanun'un 22' nci maddesinin d bendine göre temin edilmesinin, Kanun'un temel ilkelerine aykırılık teşkil edeceğinden, bu yönde uygulamaların sorumluluk doğuracağı hususuna da dikkat edilmesi gerektiğinden bahsedilmiştir.

Yukarıda yazılı mevzuat hükümlerinden idarelerin; salt parasal limitin altında kalmak ve ihale yoluyla karşılanması gereken bir ihtiyacını doğrudan teminle karşılamak amacıyla mal veya hizmet alımlarını kısımlara bölemeyecekleri anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemede; Kamu İdaresinin aynı nitelikteki, yakın tarihlerde ortaya çıkan, aynı yükleniciden yapılmış bazı mal ve hizmet alımlarını kısımlara bölerek 4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinin d bendine göre doğrudan teminle yaptığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresinin aynı nitelikteki mal ve hizmet ihtiyaçlarını kısımlara bölerek doğrudan temin yöntemi ile aynı yükleniciden karşılaması; rekabet ortamının sağlıklı şekilde oluşmamasına ve temel ihale usullerinin uygulanmasından sağlanacak faydadan mahrum kalınmasına neden olacağından, ihtiyaçların parasal limitlerin altında kalacak şekilde parçalara bölünerek doğrudan temin yöntemiyle karşılanması yerine, temel ihale usulleri ile temin edilmesi gerekmektedir.

BULGU 32: Sayıştay Denetim Raporlarının Belediye Meclisine Sunulmaması

Sayıştay Denetim Raporlarının bilgi ve gereğinin yapılabilmesi için belediye meclisine sunulmadığı ve denetim sonuçları hakkında meclisin bilgilendirilmediği görülmüştür.

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun "Denetimin amacı" başlıklı 34'üncü maddesinde; bütçe hakkının gereği olarak kamu idarelerinin faaliyet sonuçları hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisine ve kamuoyuna güvenilir ve yeterli bilgi sunulmasının denetimin amaçlarından olduğu ifade edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Denetimin kapsamı ve türleri" başlıklı 55'inci maddesinde; belediyelerde iç ve dış denetimlerin yapılacağı ve denetimlere ilişkin sonuçların kamuoyuna açıklanarak meclisin bilgisine sunulacağı hüküm altına alınmıştır.

Sayıştay Denetim Yönetmeliği'nin "Denetim raporları" başlıklı 35'inci maddesinde ise; Rapor Değerlendirme Kurulunca görüş verilen mahalli idarelere ait denetim raporlarının ilgili mahalli idarelerin meclislerine bilgi ve gereği için gönderileceği belirtilmiştir.

Belirtilen mevzuat hükümleri doğrultusunda Sayıştay Denetim Raporlarının bilgi ve gereğinin yapılabilmesi için belediye meclisine sunulması gerekmektedir.

BULGU 33: Servis Araçları Çalışma Hakkının İhalesiz Verilmesi

Belediyeden izin alınarak çalışan servislere çalışma hakkının ihale yapılmadan verildiği görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15' inci maddesinin (p) fıkrasında, " *Kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek.*" düzenlemesi yapılmıştır. Maddede yer alan hükümden servis araçları ile ilgili gerekli belirleme ve hakkın kullanımına ilişkin düzenleme yapmanın belediyenin görev ve yetkisinde olduğu anlaşılmaktadır.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun, 1'inci maddesinde yer alan, ".....belediyelerin..... satım, hizmet....., kira, trampa, mülkiyetin gayri aynı hak tesisi

ve taşıma işleri bu kanuna göre yürütülür.” hükmüne göre bu hakkın ihale ile verilmesi ve aynı Kanun’un “Kiralarda sözleşme süresi” başlıklı 64’üncü maddesinde yer alan, “*Kiraya verilecek taşınır ve taşınmaz malların kira süresi, on yıldan çok olamaz. Turistik tesis kurulacak yerlerin ve turistik tesislerin (Ek ibare: 20/2/2001 - 4628/17 md.) ve enerji üretimi tesisleri ile iletim ve dağıtım tesis ve şebekelerinin ihtiyacı olan arazilerin (Ek ibare: 18/4/2001 - 4646/13 md.) ve doğal gaz iletim, dağıtım ve depolama tesis ve şebekelerinin ihtiyacı olan arazilerin on yıldan fazla süre ile kiraya verilmesi mümkündür.*

Üç yıldan fazla süre ile kiraya verme işlerinde, önceden Maliye Bakanlığından izin alınması şarttır. Katma bütçeli idarelerde bu izin, idarelerin bağlı buldukları bakanlıktan alınır. Özel İdare ve belediyeler için kendi özel kanunları uygulanır.

Üç yıldan fazla süre ile kiraya verme işlerinde, kira bedeli her yıl şartname ve sözleşmesindeki esaslara göre yeniden tespit edilir.” hükmü gereği kiralamalarda sürenin 10 yıl ile sınırlı olduğu açıktır.

5393 sayılı Belediye Kanunu’na göre servis hizmetine ilişkin haklar belediyeye aittir. Belediyeye ait olan bu hakkın Kanun çerçevesinde ihale yoluyla rekabete uygun bir şekilde ve saydamlığı sağlayarak sürenin belirli olması gibi hususları da içerecek şekilde verilmesi gerekir. Belediye meclisince bu yönde alınan karara uygun olarak ve bu kararda verilen yetkiye dayanılarak ihale işlemleri ile ilgili olarak Belediye Encümenince de konuya ilişkin kararlar alınmasında hukuka aykırılık bulunmamaktadır. Bu çerçevede servis hizmetleri bakımından görevli ve yetkili olan Belediyece ihale yapılmadan rekabetsiz bir şekilde izin verilebilmesi mümkün değildir. Belediye servislere çalışma iznini “ihalede şeffaflık ve rekabet ilkeleri” gibi kamu yararını sağlamayı amaçlayan ihale usulüne başvurmaksızın vermiştir. İhale yapılmadan fiili bir durum olarak yapılan ancak mevzuatta karşılığı olmayan bu uygulamanın sürdürülebilmesi mümkün değildir. Faaliyette bulunan servislerin çalışma durumları kazanılmış hak oluşturmaz. Kazanılmış hakkın varlığından söz edebilmek için, hakkın yürürlükteki hukuk kurallarına uygun olarak tesis edilen bir işlemle elde edilmesi gerekmektedir. Hukuka aykırı olarak tesis edilen bu işlemlerin kazanılmış hak doğurması mümkün değildir.

Van 1. İdare Mahkemesi’nin Esas 2013/146 ve Karar 2016/953 sayılı ilamında,

“... ”

Olayda...Davanın Bitlis Belediye Meclisinin 01.12.2011 gün ve 100 sayılı Belediye Gelirleri kanununun gereğince belirlenen ücret tarifesinin iptali sitemiyle açıldığı,...S plaka

tahsisinin 23.11.2011 tarihli İl Trafik komisyonu kararı ile yapıldığı, ...belirlenen ücret tarifesindeki miktarların hayatın olağan akışına uygun olduğu ve yapılan ticari işin niteliği göz önünde bulundurulduğunda fahiş olarak nitelendirilemeyeceğinden, s plaka uygulamalarına ilişkin ücretlerin belirlenmesinde takdir yetkisi bulunan davalı idarenin bu yetkisini kamu yararı ve hizmet gereklerine uygun kullandığı anlaşıldığından, S plaka ücret tarifesi belirlenmesine ilişkin dava konusu Belediye meclis kararında hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna varılmıştır...

Açıklananlar nedenlerle, davanın reddine, ...oybirliğiyle karar verildi.”

Van 1. İdare Mahkemesi'nin Esas 2013/146 ve Karar 2016/953 sayılı ilamının temyiz edilmesi üzerine Danıştay 8. Dairesinin 10.11.2015 günlü, Esas 2015/467 ve Karar 2015/9632 sayılı ilamında, “İdare Mahkemesince verilen karar ve dayandığı gerekçe usul ve kanuna uygun olup, bozulmasını gerektiren bir neden bulunmadığından, temyiz isteminin reddi ile anılan kararın onanmasına” denilmiş, davacıların karar düzeltme isteminde bulunması sonucu Danıştay 8. Dairesinin Esas 2016/1293 ve Karar 2017/3229 sayılı ilamında,

“İdare Mahkemesince, S harf grubu plakaların özellikle tahdid kapsamına alınmadığı, tahsisli plaka olarak verilmesi gerektiği, sayı sınırlaması olmaksızın şartları sağlayan tüm taşımacılara verilmesine dava konusu belediye meclis kararıyla kabul edildiği, bu bağlamda Merkez İlçe ve diğer ilçelere yeterli kontenjan ayırmak suretiyle tahsis kararı alındığı, davacılardan bir kısmına ikametgahının bulunduğu ilçeden plaka tahsisi yaptırması gerektiği, bir kısmının şartları taşıması nedeniyle plaka tahsisi yapıldığı, diğer bir kısmının ise tahsis ücretini yatırmadığından plaka sahibi olamadığının görüldüğü, bunun dışında davacıların iddia ettiği şirket üyelerine plaka tahsisi yapılmakla birlikte geriye kalan plakalar konusunda her hangi bir tahdid konulmadığı, davacıların ve diğer taşımacıların gerekli şartları yerine getirmek suretiyle plaka tahsis kararı aldırmasında her hangi bir engel olmadığı anlaşıldığından davacıların ileri sürdükleri iddiaların hukuki bir mesnedinin bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanununun 15. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde ; toplu taşıma yapmak; bu amaçla otobüs, deniz ve su ulaşım araçları, tünel, raylı sistem dahil her türlü toplu taşıma sistemlerini kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettirmek belediyenin yetki ve imtiyazları arasında sayılmış; aynı maddenin üçüncü fıkrasında da; "Belediye, (e), (f) ve (g) bentlerinde belirtilen hizmetleri Danıştay'ın görüşü ve işleri Bakanlığının kararıyla süresi kırkdokuz yılı geçmemek üzere imtiyaz yoluyla devredebilir, toplu taşıma hizmetlerinin imtiyaz

veya tekel oluşturmayacak şekilde ruhsat vermek suretiyle yerine getirilebileceği gibi toplu taşıma hizmetlerini kiraya verme veya 67. Maddedeki esaslara göre hizmet satın alma yoluyla yerine getirebilir." hükmü yer almıştır.

2886 sayılı Kanununun 1. maddesinde; Genel bütçeye dâhil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işleri bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütüleceği hükme bağlanmış, 64. maddesinde ise; Kiraya verilecek taşınır ve taşınmaz malların kira süresi, on yıldan çok olamayacağı hükmüne yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, Bitlis İl Trafik Komisyonunca yapılan 23.11.2011 tarihli toplantıda alınan karar neticesinde 13 S 0001 - 13 S 1000 arasındaki 1000 adet S plakanın Bitlis il Merkezine tahsis edilmesine karar verildiği, daha sonra 02.12.2011 tarihinde yapılan Belediye Meclisi toplantısında alınan karar ile İl Trafik Komisyonunca tahsis edilen 1000 adet S plakanın ilgililerine tahsis edilmesi kararı alındığı, davacılarından bir kısmının S plakalarını ikametgahlarının bulunduğu ilçelere tahsis edilen plakalardan almaları gerektiğinden reddedildiği, diğer bir kısım davacının gerekli belgelerinde karışıklık olması nedeniyle ve plaka için belirlenen ücretin yüksek bulduklarından dolayı evrakları tamamlayamamaları nedeniyle istemlerinin reddedildiği, bir kısım davacılara şartları taşıdıkları için S plaka tahsisinin yapıldığı ayrıca davacıların S plakalarının tahsisi konusunda Has-sa Ltd. Şti. üyelerine dağıtıldığı ve kendilerinin bu haktan mahrum bırakılmak suretiyle tekelcilik oluşturulduğu iddiasıyla dava konusu belediye meclis kararının iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Anayasa Mahkemesinin 14.02.2013 tarih ve E:2011/63, K:2013/28 sayılı kararında; 5393 sayılı Kanununun 15. maddesinin birinci fıkrasında sözü edilen kurmak ve işletmek şeklinde yer alan ifadeler ile bu hizmetlerin kurulması ve işletilmesi faaliyetlerinin belediye tüzel kişiliği tarafından, kendi örgüt, araç, gereç, personel ve malvarlığı ile yürütülmesi demek olan "emanet usulü"nin; kurdurmak ifadesi ile tesislerin yapımının "ihale edilmesi"nin; işletirmek ifadesi ile de "imtiyaz" verilmesi yoluyla tesislerin işletmesinin devrinin öngörüldüğü açıktır." şeklinde yorumlanmıştır.

Anayasa Mahkemesinin yukarıda yer alan kararındaki yorumuna göre, belediyelere imtiyaz olarak diğer bir ifadeyle tekel olarak verilen toplu taşıma işini doğrudan kendisi yapabileceği gibi imtiyaz sözleşmesi ya da ihale ile özel sektöre de yaptırabileceği tartışmasızdır.

Bu durumda, Mevzuat hükümlerinin ve anılan Anayasa Mahkemesi kararının birlikte değerlendirilmesi neticesinde; belediye hududu içerisinde, toplu taşıma araçlarının sayıları, bilet ücret ve tarifeleri, zaman ve güzergahları, Belediye Kanunu ve ilgili mevzuat çerçevesinde doğrudan belediyeler tarafından belirlenmekte olup, belediyelerin, tahsis ettikleri hatlar ile mevcut hatların kiralanmasında, 2886 sayılı Devlet ihale Kanunu hükümlerine uygun olarak ihale yoluyla objektif ve aleniyet ilkelerine uygun olarak herkesin ihaleye katılımını sağlamak suretiyle işlem yapması gerektiğinden, bu yönteme başvurulmaksızın şartları taşıyan herkese plaka tahsisi verilmesi suretiyle yürütülen yolcu taşımacılığı faaliyetinde hukuka uygunluk bulunmadığından, mahkeme kararının bozulması gerektiği sonuç ve kanaatine varılmıştır.”

denilerek Van 1. İdare Mahkemesi'nin 17.07.2014 gün ve Esas 2013/144 ve Karar 2014/1776 sayılı ilamının bozulmasına karar verilmiş, bozma kararı üzerine Van 1. İdare Mahkemesinin 11.10.2017 gün, Esas 2017/2040 ve Karar 2017/2032 sayılı ilamında,

“... ”

Bu durumda, mevzuat hükümlerinin ve anılan Anayasa Mahkemesi kararının birlikte değerlendirilmesi neticesinde; belediye hududu içerisinde, toplu taşıma araçlarının sayıları, bilet ücret ve tarifeleri, zaman ve güzergahları, Belediye Kanununun ve ilgili mevzuat çerçevesinde doğrudan belediyeler tarafından belirlenmekte olup, belediyelerin, tahsis ettikleri hatlar ile mevcut hatların kiralanmasında 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine uygun olarak ihale yoluyla objektif ve aleniyet ilkelerine uygun olarak herkesin ihaleye katılımını sağlamak suretiyle işlem yapması gerektiğinden, bu yönteme başvurulmaksızın şartları taşıyan herkese plaka tahsisi verilmesi suretiyle yürütülen yolcu taşımacılığı faaliyetinde hukuka uygunluk görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle dava konusu işlemin iptaline, ...11.10.2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.”

denilerek Danıştay 8. Daire'nin bozma kararına uyulmuştur. Van 1. İdare Mahkemesinin 11.10.2017 gün, Esas 2017/2040 ve Karar 2017/2032 sayılı ilamının temyize götürülmemesi üzerine karar kesinleşmiştir. Kesinleşen yargı kararının uygulanması gerekir.

Danıştay 13'üncü Dairesi'nin Esas No:2015/985 ve Karar No:2015/3164, Esas No:2014/1735 ve Karar No: 2014/2859, Esas No:2011/1134 ve Karar No:2012/2226, Esas No:2014/384 ve Karar No:2014/1950 numaralı kararlarında belirtildiği üzere belediyelerin görevli ve yetkili olduğu hizmeti imtiyaz, kiralama ve ruhsat verme suretiyle verebileceği,

kiralamada sürenin 10 yılı geçemeyeceği, ruhsat vermek suretiyle yerine getirilmesi usulünde ise ruhsat verilecek sürenin, her yıla ait artış oranı gibi hususların belirtilerek Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre yapılması gerektiği, ruhsat verme yönteminin seçilmesi hâlinde verilecek olan ruhsatın süresiz bir şekilde verilemeyeceği, belli bir süre dâhilinde ruhsat verilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Hukuka aykırı olarak tesis edilen bu işlemlerin ilgililer yönünden geleceğe yönelik olarak kazanılmış hak oluşturması mümkün değildir. İlgililerin hiçbir hilesi ya da idareyi yanıltan bir davranışı olmaksızın idarece tesis edilen mevzuata aykırı işlemlerin düzeltilmesi zorunlu olmakla birlikte, söz konusu hukuka aykırı işlemlerin ortadan kaldırıldığı tarihe kadar bu işlemlerin ilgililere sağlamış olduğu haklar ilgililer yönünden kazanılmış hak oluşturur. Bir başka deyişle, kazanılmış haktan bahsedilebilmesi ancak mevzuata aykırı işlemin ortadan kaldırıldığı tarihe kadar gerçekleşmiş olan haklar, yani geçmişe yönelik haklar yönünden mümkün olabilir.

Belediyenin yürütmekle yükümlü olduğu bir hizmeti bizzat yerine getirmeyip, üçüncü kişilere gördürebilmesi mümkün olmakla birlikte, bu husus söz konusu hizmetin bir kamu hizmeti olma niteliğini ortadan kaldırmadığı gibi, bu konuda belediyenin görevinin sona ermesine yol açmamakta ve bu hizmetin yerine getirilmesi yönünden sorumluluğu devam etmektedir. Bu niteliği gözetildiğinde, belediyenin görevine giren bir hizmetin süresiz olarak üçüncü kişilere bir hak verilmesi suretiyle gördürülebilmesi hukuken mümkün değildir. Mevzuata aykırı olarak tesis edilen ve belirtilen nitelikteki işlemlerin ilgililer yönünden kazanılmış hak doğurması da aynı nedenle mümkün değildir. Aksi takdirde, mevzuata aykırı tesis edilen bir belediye işleminin, bir kanunun dahi üstüne geçmesi, o kanunun uygulanamaması sonucuna yol açacağı da bir gerçektir. Bu hizmetin belediyeler tarafından yürütülmesi ya da üçüncü kişilere gördürülmesi, söz konusu hizmetin kamu hizmeti olmasına ve bu hizmetin belediyelerce yürütülmesinde kamu yararı bulunduğu düşüncesine dayandığından, kazanılmış hak adı altında bireysel yararların kamu yararından üstün tutulması sonucunu doğuracak bir kazanılmış hak anlayışı kabul edilemez.

6360 sayılı “On Üç İilde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 10'uncu maddesi ile 5216 sayılı Kanun'un 26'ncı maddesinde yapılan düzenlemenin iptal talebine ilişkin 31.12.2013 gün ve 28868 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Anayasa Mahkemesinin 2011/63 Esas ve 2013/28 Karar sayılı kararında,

“ ...Kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılan mal ve hizmet alımları ile yapım işleri 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu kapsamında; kira ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi işlemleri ise 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre yürütülmektedir. Devlet İhale Kanunu'nun yürütülmesinde, ihtiyaçların en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve ihalede açıklık ve rekabetin sağlanması esastır.

Devlet ya da diğer kamu tüzel kişileri tarafından ya da bunların gözetim ve denetimleri altında, genel ve ortak gereksinimleri karşılamak, kamu yararını ya da çıkarını sağlamak için yapılan ve topluma sunulmuş bulunan sürekli ve düzenli etkinlikler olarak tanımlanan kamu hizmetinin, kamu hukukunun genel ilkeleri gereğince, doğrudan idare, kuruluş ve kurumları eliyle, kamusal yönetim biçimine göre yürütülmesi asıl ve olağandır. Ancak, kanun koyucu, kimi zaman hukuki ve fili eşitliği sağlamak kimi zaman da kamu yararını korumak veya kamu hizmetlerinin yürütülmesini sağlamak amacıyla temel kanunlardaki prensiplere istisna teşkil eden düzenlemeler yapabilir.” denilmektedir.

Anayasa Mahkemesi kararında temel düzenlemelere istisna teşkil edilecek düzenlemenin yasa koyucu tarafından kamu yararını korumak veya kamu hizmetlerinin yürütülmesini sağlamak amacıyla yapılabileceği belirtilmiştir. Temel kanunlardaki prensiplere istisna teşkil eden düzenlemelerin yasa koyucu tarafından yapılabileceği dikkate alındığında gerek 5393 ve gerekse de 2886 sayılı Kanundan ayrılmayı gerektiren bir Kanuni düzenleme bulunmadığı açıktır. Bu nedenle servis plakalarına ilişkin hakkın verilmesi kamuyu ilgilendirdiği için bunun ihale kanunu çerçevesinde şartların ve verilme süresinin belirli olduğu ve herkesin katılımına açık olan ihale usulü ile verilmesi yukarıda belirtilen kanun hükümleri gereğince bir zorunluluktur. Bu zorunluluğu teyit eden olaya özgü verilmiş kesinleşmiş yargı kararının da uygulanma zorunluluğu bulunmamaktadır.

Kanuna aykırı olarak ihalesiz verilen 100 adet servis hakkının süre ve şartları belirtilerek objektif ve aleniyet ilkelerine uygun olarak, katılımın şeffaf bir şekilde olması temin edilerek ihale yoluyla verilmesi ve kesinleşmiş yargı kararının yerine getirilmesi sağlanmalıdır.

BULGU 34: Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesine Konusu Dışında Hükümler Konulması

Bitlis Belediye Başkanlığı ile Belediye ve Özel İdare Çalışanları Birliği Sendikası (BEM – BİR – SEN) arasında akdedilen ve 06.01.2022 tarihinden itibaren geçerli olan Toplu İş

Sözleşmesinde, sözleşmenin konusu olmayan ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'na aykırılık oluşturan hükümlerin bulunduğu tespit edilmiştir.

4688 sayılı Kanunu'nun "Mahalli idarelerde sözleşme imzalanması" başlıklı 32'nci maddenin birinci fıkrasında; "27.6.1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 15'inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, ... karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde belediye başkanı, ... arasında toplu sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabilir. Bu sözleşme bu Kanunun uygulanması bakımından toplu sözleşme sayılmaz ve bu kapsamda Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurulamaz." denilmektedir.

Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2022 ve 2023 Yıllarını Kapsayan 6. Dönem Toplu Sözleşmenin "Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme" hükümlerini düzenleyen dördüncü bölümünün "Sosyal Denge Tazminatı" başlıklı 1'inci maddesinde de,

"(1) Belediyeler ve bağlı kuruluşları ile il özel idarelerinin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine, 4688 sayılı Kanun'un 32 nci maddesinde yer alan usul ve esaslar çerçevesinde ödenebilecek sosyal denge tazminatı aylık tavan tutarı, en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) %120'sidir. Sosyal denge tazminatının verilmesi yönünde yapılabilecek sözleşmelerde, tavan tutarı aşmamak kaydıyla ödenebilecek tazminatın aylık tutarı, görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, görev yerinin özelliği, çalışma süresi, kadro veya görev unvanı ile derecesi gibi kriterlere göre farklı olarak belirlenebilir.

(2) Sosyal denge sözleşmesinin taraf sendikası, üyesi olmayan kamu görevlilerinden, aynı unvanlı üyesinden aldığı aidatın iki katına kadar sosyal denge sözleşmesi aidatı alabilir. Bu aidatı ödeyen kamu görevlileri, söz konusu sözleşmeden aynı usul ve esaslar dâhilinde yararlanır." denilmektedir.

Yukarıda belirtilen ve sosyal denge tazminatı sözleşmelerine dayanak oluşturan Kanun ve Toplu Sözleşme hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, düzenlenecek olan sosyal denge tazminatı sözleşmelerinin içeriğinde memurlara yapılacak tazminat ödemelerinin tutarı ile bunların ödenme esaslarından başkaca hususların bulunmaması gerektiği açıktır.

Oysa Belediye Başkanlığı ile BEM – BİR – SEN arasında imzalanan sözleşmenin “Sosyal Haklar ve Eğitim” başlıklı 10’uncu maddesi;

“a) İşverenin kuruluşları ve tesisleri ile düzenlediği sürekli/sürekli olmayan etkinliklerden (spor salonu, eğitim kursları, sinema, tiyatro, düğün/nikah salonu vb.) üyelerin kendileri ile bakmakla yükümlü oldukları eş ve çocuklarının ücretsiz veya indirimli yararlanması için görüşmeler yapılarak imkanlar nispetinde çözüme ulaşılır.

b) İşveren, sendikanın düzenleyeceği toplantı, seminer, gezi gibi faaliyetlerde, işyerinin çalışma düzenini aksatmayacak şekilde olmak üzere mesai saatlerinde yapılmasına izin verir.

c) İşveren, iş veriminin yükseltilmesi amacıyla üyelerin mesleki becerilerinin artırılması ve mesleki bakımdan gelişmeleri için eğitimler yaptırır, bu çerçevede başka kurum veya kuruluşların düzenlediği kurs, seminer, konferans gibi faaliyetler için salon, ekip, araç ve gereçleri ücretsiz tahsis eder.” şeklindedir.

Açıklanan nedenlerle, Belediye Başkanlığı ile BEM – BİR – SEN arasında imzalanan sözleşmede yer alan ve yukarıda belirtilen hususların bahsi geçen mevzuat hükümlerine aykırı olduğundan uygulamanın mevzuata uygun olarak düzeltilmesi gerekmektedir.

BULGU 35: Tahakkuk Eden Fakat Tahsil Edilmeyen Bazı Alacaklar İçin İcra Takibi Başlatılmaması

Belediye tarafından tahakkuk ettirilmesine rağmen bazı alacaklar için tahsil amacıyla 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre icra takibi başlatılmadığı tespit edilmiştir.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun’un “Ödeme zamanı ve önce ödeme” başlıklı 37’nci maddesine göre amme alacakları hususi kanunlarında belli zamanlarda ödenmesi gerekmektedir. Hususi kanunlarında ödeme zamanı tespit edilmemiş amme alacakları Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirtilecek usule göre yapılacak tebliğden itibaren bir ay içinde ödenecektir.

Anılan Kanun’un “Ödeme emri” başlıklı 55’inci maddesi;

“Amme alacağını vadesinde ödemeyenlere, 15 gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları lüzumu bir “ödeme emri” ile tebliğ olunur.

Ödeme emrinde borcun asıl ve ferilerinin mahiyet ve miktarları, nereye ödeneceği, müddetinde ödemediği veya mal bildiriminde bulunmadığı takdirde borcun cebren tahsil ve borçlunun mal bildiriminde bulununcaya kadar üç ayı geçmemek üzere hapis ile tazyik olunacağı, gerçeğe aykırı bildirimde bulunduğu takdirde hapis ile cezalandırılacağı kayıtlı bulunur. Ayrıca, borçlunun 114'üncü maddedeki vazifeleri ve bu vazifeleri yerine getirmediği takdirde hakkında tatbik edilecek olan ceza bu ödeme emrinde kendisine bildirilir.

...” şeklindedir.

Ayrıca mezkûr Kanun'un 54'üncü maddesinde “Cebren tahsil ve şekilleri”; 60'ıncı maddesinde “Mal bildiriminde bulunmayanlar” 64'üncü maddesinde “Haciz varakası”; 112'nci maddesinde “Mal edinme ve artmalarını bildirmeyenler” ; 114'üncü maddesinde “İstenecek bilgileri vermeyenler” ve 115'inci maddesinde “Suçların takibi”ne ilişkin düzenlemeler yapılmıştır. Diğer taraftan haciz işlemlerine ilişkin 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nda düzenlemeler bulunmaktadır.

Belediye tarafından tahsil edilmesi gereken Belediye alacakları için yukarıda bahsi geçen kanuni süreçlerin yerine getirilmesi ve Mali Hizmetler Müdürlüğünün borcunu ödemeyen kişiler hakkında borcun ödenmesi ve yasal işlemlerin başlatılabilmesi için “Ödeme Emirlerini” zamanında düzenleyip daha sonra bu borçluları Hukuk İşleri Müdürlüğüne havale etmesi gerekmektedir.

Yapılan tüm bu işlemler neticesinde hala borçlu borcunu ödemiyor veya borçluya ulaşılamıyorsa artık Belediyenin yapması gereken, anılan Kanunun öngördüğü şekilde alacaklı amme idaresinin o mahaldeki en büyük memuru tarafından Cumhuriyet Savcılığına ihbar yükümlülüğünün yerine getirilmesi gerekmektedir.

Belediye gelirlerinin tahsil edebilmesi için tahsil edilmeyen alacaklar için icra takibinin başlatılması sağlanmalıdır.

BULGU 36: Yapı Kayıt Belgesi Maliklerinden Bu Belgelerin Temin Edilmemesi ve Geçerliliğine İlişkin Denetimlerin Yapılmaması

Yapılan incelemelerde Belediye tarafından yapı kayıt belgesi maliklerinden yapı kayıt belgelerinin temin edilmediği ve yapı kayıt belgelerine ilişkin denetimlerin yapılmadığı görülmüştür.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından 06.06.2018 tarihinde

çıkarılan Yapı Kayıt Belgesi Verilmesine İlişkin Usul ve Esaslar'a ilişkin Tebliğ'in 6'ncı maddesinde: “*Yapı Kayıt Belgesi verilen yapıların malikleri, bu belgenin bir örneğini belediye ve mücavir alan sınırları içinde ilgili belediyesine, bu sınırlar dışında il özel idaresine vermek zorundadır...*” denilmektedir.

Madde hükmünden de anlaşılacağı üzere belediye sınırları içinde yapı kayıt belgesi alan maliklerin yapı kayıt belgelerinin bir örneğini ilgili belediyesine vermek zorunda olduğu belirtilmiştir. Ancak yapılan incelemelerde Belediye tarafından belediye sınırları içinde alınan yapı kayıt belgelerine ilişkin bir veri bulunmadığı ve bu belgelerin geçerliliğine ilişkin bir denetimin yapılmadığı görülmüştür.

İlgili mevzuat hükmünde de açıklandığı üzere Belediye tarafından belediye ve mücavir alan sınırları içinde yapı kayıt belgesi alan maliklerden yapı kayıt belgelerinin bir örneğinin temin edilmesi gerekmekte olup bu belgelerin geçerliliğine dair denetimlerin yapılması uygun olacaktır.

BULGU 37: Yapım İşi İhalelerinde İş Sağlığı ve Güvenliğine Dair Görevlendirmelerin Yapılmaması

Belediye tarafından ihale edilen bazı yapım işlerinde iş sağlığı ve güvenliğine dair görevlendirmelerin yapılmadığı tespit edilmiştir.

6331 sayılı İş Güvenliği ve Sağlığı Kanunu'nun 6'ncı maddesinde iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerine ilişkin düzenleme yapılmıştır. Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 35'inci maddesinde yüklenici, bütün giderleri kendisine ait olmak üzere, sözleşme konusu işin yürütülmesi sırasında iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı uyarınca alınması zorunlu olan iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin tedbirleri almakla yükümlü tutulmuştur.

Tablo 9: İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin Görevlendirmeleri Yapılmayan Yapım İşi İhaleleri

Yıl	İhale Kayıt No	İhale Adı
2022	1189836	Tarihi kemer kapısı ve sur duvarı yapım işi
2023	878125	Pamukçular köprüsü ve sur duvarları yapım işi
2023	38606	İtfaiye müdürlüğüne ait bina ve hangarların yıkılarak beşminare mahallesi 730 ada 1 parsel içinde yeniden yapılması işi
2023	830326	Muhtelif cadde ve sokaklarda 30.000 m2 kilitli beton parke taşı, 6000 mt bordür taşı ve 6000 mt oluk taşı yapım işi

2023	1039104	Hüsrevpaşa mahallesinde 1 adet park yapım işi
2023	1080948	Muhtelif cadde ve sokakların (bsk) bitümlü sıcak asfalt kaplama yapım işi

Yukarıdaki tabloda 2023 yılında yapılan 6 adet yapım işlerinin incelenmesi neticesinde; muhtelif yapım işlerinde, işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerini önlemek ve koruyucu hizmetleri yürütmek üzere istihdam edilen işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı görevlendirmelerinin yapılmadığı görülmüştür.

Yapım işlerinde işin tehlike sınıfı ve çalışan sayısı dikkate alınarak görevlendirmelerin zamanında yapılması işyerlerinde sağlık ve güvenlik şartlarının iyileştirilmesini de sağlayacağından, Belediyenin ve yüklenicilerin, çalışanların iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili yükümlülüklerini yukarıda anılan mevzuat hükümleri çerçevesinde yerine getirmeleri gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Akaryakıt Alımlarının Doğrudan Giderleştirilmesi	2021	Yerine Getirilmedi	Kamu İdaresi tarafından bulguda belirtilen hususa ilişkin çalışmaların başlayacağı belirtilmiş olup söz konusu husus Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde 1'inci bulgu olarak düzenlenmiştir.
Hurdaya Ayrılan Maddi Duran Varlıkların Muhasebeye Yansıtılmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Kamu İdaresi tarafından bulguda belirtilen hususa ilişkin çalışmaların başlayacağı belirtilmiş olup söz konusu husus Sayıştay Denetim Raporunun Denetim Görüşünün Dayanağı bölümünde 3'üncü bulgu olarak düzenlenmiştir.
Bütçe Emanetlerine Alınan Tutarların Muhasebe Kaydına Alınma Sırasına Göre Ödenmemesi	2021	Yerine Getirilmedi	Kamu İdaresi tarafından bulguda belirtilen hususa ilişkin çalışmaların başlayacağı

			belirtilmiş olup söz konusu husus Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde 16'ncı bulgu olarak düzenlenmiştir.
İmar Harçlarından ve Yatırım Bütçesinden Ayrılması Gereken Yüzde Beşlik Kısmın Kentsel Dönüşüm Hesabına Aktarılmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Kamu İdaresi tarafından bulguda belirtilen hususa ilişkin çalışmaların başlayacağı belirtilmiş olup söz konusu husus Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde 22'nci bulgu olarak düzenlenmiştir.
Bazı Gelir Kalemlerinde Tahakkuk Tahsilat Oranlarının Düşük Olması	2021	Yerine Getirilmedi	Kamu İdaresi tarafından bulguda belirtilen hususa ilişkin çalışmaların başlayacağı belirtilmiş olup söz konusu husus Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde 10'uncu bulgu olarak düzenlenmiştir.
Organize Sanayi Bölgesi'ndeki Fabrikalardan Çevre ve Temizlik Vergisi Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Kamu İdaresi tarafından bulguda belirtilen hususa ilişkin çalışmaların başlayacağı belirtilmiş olup

			söz konusu husus Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde 29'uncu bulgu olarak düzenlenmiştir.
Belediyenin Tarifeler ve Abone Hizmetleri Yönetmeliğinin Bulunmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Kamu İdaresi tarafından bulguda belirtilen hususa ilişkin çalışmaların başlayacağı belirtilmiş olup söz konusu husus Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde 5'inci bulgu olarak düzenlenmiştir.
İşçilere Yıllık Fazla Çalışma Sınırı Olan 270 Saatin Üzerinde Fazla Çalışma Yaptırılması	2021	Yerine Getirilmedi	Kamu İdaresi tarafından bulguda belirtilen hususa ilişkin çalışmaların başlayacağı belirtilmiş olup söz konusu husus Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde 23'üncü bulgu olarak düzenlenmiştir.
İşçilerin Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Kamu İdaresi tarafından bulguda belirtilen hususa ilişkin çalışmaların başlayacağı belirtilmiş olup

			söz konusu husus Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde “İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması” başlığıyla 24’üncü bulgu olarak düzenlenmiştir.
Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesine Konusu Dışında Hükümler Konulması	2021	Yerine Getirilmedi	Kamu İdaresi tarafından bulguda belirtilen hususa ilişkin çalışmaların başlayacağı belirtilmiş olup söz konusu husus Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde 34’üncü bulgu olarak düzenlenmiştir.
Servis Çalışma Hakkının İhalesiz Verilmesi	2021	Yerine Getirilmedi	Kamu İdaresi tarafından bulguda belirtilen hususa ilişkin çalışmaların başlayacağı belirtilmiş olup söz konusu husus Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde “Servis Araçları

			Çalışma Hakkının İhalesiz Verilmesi” başlığıyla 33'üncü bulgu olarak düzenlenmiştir.
Atıksu Arıtma Tesisinin Bulunmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Kamu İdaresi tarafından bulguda belirtilen hususa ilişkin çalışmaların başlayacağı belirtilmiş olup söz konusu husus Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde 9'uncu bulgu olarak düzenlenmiştir.
Tahakkuk Eden ve Tahsil Edilmeyen Bazı Alacaklar İçin İcra Takibi Başlatılmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Kamu İdaresi tarafından bulguda belirtilen hususa ilişkin çalışmaların başlayacağı belirtilmiş olup söz konusu husus Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde 35'inci bulgu olarak düzenlenmiştir.
Belediyenin Mülkiyetinde Bulunan Taşınmazlara İlişkin Kira Artış Oranının Sabit Şekilde Belirlenmesi	2021	Yerine Getirilmedi	Kamu İdaresi tarafından bulguda belirtilen hususa ilişkin çalışmaların başlayacağı belirtilmiş olup söz konusu husus

			Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde 4'üncü bulgu olarak düzenlenmiştir.
Yapım İşi İhalelerinde İş Sağlığı ve Güvenliğine Dair Görevlendirmelerin Yapılmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Kamu İdaresi tarafından bulguda belirtilen hususa ilişkin çalışmaların başlayacağı belirtilmiş olup söz konusu husus Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde 37'nci bulgu olarak düzenlenmiştir.
Coğrafi ve Kent Bilgi Sisteminin Kurulmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Kamu İdaresi tarafından bulguda belirtilen hususa ilişkin çalışmaların başlayacağı belirtilmiş olup söz konusu husus Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde 17'nci bulgu olarak düzenlenmiştir.
Belediye Birimleri ve Ücretsiz Su Kullanılan Yerlerde Sayaç Bulunmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Kamu İdaresi tarafından bulguda belirtilen hususa ilişkin çalışmaların başlayacağı belirtilmiş olup

			söz konusu husus Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde 11'inci bulgu olarak düzenlenmiştir.
Belediye Tarafından Devlet Su İşleri Bölge Müdürlüğünce Sondaj İzni Verilen Kuyulardan Ne Kadar Su Çekildiği veya Hangi Amaç İçin Kullanıldığına Dair Çalışma ve Denetimin Yapılmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Kamu İdaresi tarafından bulguda belirtilen hususa ilişkin çalışmaların başlayacağı belirtilmiş olup söz konusu husus Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde 13'üncü bulgu olarak düzenlenmiştir.
Engelli Memur İstihdamının Yetersizliği ve Sosyal Hizmetler Kapsamındaki Çocukların İstihdam Edilmemesi	2021	Yerine Getirilmedi	Kamu İdaresi tarafından bulguda belirtilen hususa ilişkin çalışmaların başlayacağı belirtilmiş olup söz konusu husus Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde " Engelli Memur İstihdamının Yetersiz Olması ve Sosyal Hizmetler Kapsamındaki Çocukların İstihdam Edilmemesi" başlığıyla 18'inci

			bulgu olarak düzenlenmiştir.
Belediye Zabıta Personelinin Başka Birimlerde Görevlendirilmesi	2021	Yerine Getirilmedi	Kamu İdaresi tarafından bulguda belirtilen hususa ilişkin çalışmaların başlayacağı belirtilmiş olup söz konusu husus Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde 6'ncı bulgu olarak düzenlenmiştir.
Kurum Lehine Hükmedilen Vekâlet Ücretlerinin Tahsilinin Kayıt ve Dağıtımında Mevzuata Uyulmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Kamu İdaresi tarafından bulguda belirtilen hususa ilişkin çalışmaların başlayacağı belirtilmiş olup söz konusu husus Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde 27'nci bulgu olarak düzenlenmiştir.
Belediyeye Ait Araçların Düzenli Takip Edilebilmesi İçin Araç Takip Sisteminin Kurulmaması ve Araç Takip Kitleri İçin İhale Dokümanlarında Cezai Şart Öngörülmemesi	2021	Yerine Getirilmedi	Kamu İdaresi tarafından bulguda belirtilen hususa ilişkin çalışmaların başlayacağı belirtilmiş olup söz konusu husus Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde " Belediyeye Ait

			Araçların Düzenli Takip Edilebilmesi İçin Araç Takip Sisteminin Kurulmaması ve Kiralanan Araçlarda İse Araç Takip Kitleri İçin İhale Dokümanlarında Cezai Şart Öngörülmemesi" başlığıyla 15'inci bulgu olarak düzenlenmiştir.
Belediyeye Tahsis Edilen Taşınmazların Muhasebe Kaydının Yapılmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Kamu İdaresi tarafından bulguda belirtilen hususa ilişkin çalışmaların başlayacağı belirtilmiş olup söz konusu husus Sayıştay Denetim Raporunun Denetim Görüşünün Dayanağı bölümünde 1'inci bulgu olarak düzenlenmiştir.
Taşınmazların Değer Tespitinin Yapılmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Kamu İdaresi tarafından bulguda belirtilen hususa ilişkin çalışmaların başlayacağı belirtilmiş olup söz konusu husus Sayıştay Denetim Raporunun Denetim Görüşünün Dayanağı bölümünde 2'nci

			bulgu olarak düzenlenmiştir.
--	--	--	------------------------------